

Oblastní inspektorát práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové

ZPRÁVA O ČINNOSTI
.....
za rok 2012

Zpracoval: útvar OKI
Schválil: vedoucí inspektor Ing. Jaroslav Nečas
Číslo úkolu: 12.5.02

Hradec Králové, únor 2013

vedoucí inspektor + kancelář VI	2
právní útvar	4
útvar informatiky	3
útvar ekonomicko - správní	3

Útvar projektu kontroly nelegálního zaměstnávání 45 zaměstnanců (2 vedoucí, 3 právníci a 2 administrátorky, 38 inspektorů)

Z hlediska vzdělání zaměstnanců jich mělo k 31. 12. 2012

vysokoškolské	36	+ 27 zaměstnanců projektu
vyšší odborné	2	+ 3 zaměstnanci projektu
úplné střední odborné	17	+ 15 zaměstnanců projektu
střední odborné	1	
Závazný limit zaměstnanců na rok 2012	57	
Roční průměrný přepočtený stav	54,85	
Fyzický stav zaměstnanců k 31.12.2012	56	+ 45 zaměstnanců projektu
vedoucí zaměstnanci	7	+ 2 zaměstnanci projektu
inspektoři inspekce práce	38	+ 38 zaměstnanců projektu
odborní		
a administrativní zaměstnanci	11	+ 5 zaměstnanců projektu
POP	0	

**Počet provedených výkonů Oblastním inspektorátem práce
pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj**

V ý k o n y	2012
Kontroly organizací a podnikajících fyzických osob úkoly SÚIP	5 515
Kontroly organizací a podnikajících fyzických osob úkoly ostatní (N)	138
Šetření příčin smrtelných úrazů	6
Šetření příčin závažných úrazů	56
Šetření příčin hromadných úrazů	-
Šetření příčin ostatních úrazů	-
Prověrky a šetření – celkem	5715
Návrhy potřebných technických i jiných opatření	43
Stanoviska k projektovým dokumentacím staveb	213
Účast při povolování a kolaudacích staveb	190
Odňatá nebo omezená oprávnění k činnostem na VTZ	-
Odňatá nebo omezená osvědčení k činnostem na VTZ	-
Vyjádření k předpisům k zajištění BP a BTZ	1
Uskutečněná poradenství	4862

Počet závad, vyřazených strojů, objektů, činností a osob podle vydaných rozhodnutí Oblastním inspektorátem práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj

	2012
Závady bez vydaného rozhodnutí (s násobností)	7459
Závady s vydaným rozhodnutím k jejich odstranění (s násobností)	9634
Vyřazené stroje a zařízení z provozu	10
Zakázané užívání výrobních a provozních prostorů	-
Zakázané technologií	-
Zakázané činností	27
Zákazy práce přesčas (kromě mladistvých)	-
Zákazy práce přesčas mladistvých	-
Zákazy noční práce mladistvých	-
Zákazy práce žen při ruční manipulaci a přenášení břemen	-
Zákazy práce mladistvých při ruční manipulaci a přenášení břemen	-
Zákazy ostatních prací ženám a mladistvým	-

**Pokuty uložené Oblastním inspektorátem práce pro Královéhradecký kraj
a Pardubický kraj**

Pokuty podnikajícím fyzickým osobám za správní delikt - počet	197
Pokuty podnikajícím fyzickým osobám za správní delikt - výše Kč	17.733.000
z toho v souvislosti se šetřením PÚ - počet	5
z toho v souvislosti se šetřením PÚ - výše Kč	210.000
Pokuty právnickým osobám za správní delikt - počet	444
Pokuty právnickým osobám za správní delikt - výše Kč	22.521.000
z toho v souvislosti se šetřením PÚ - počet	27
z toho v souvislosti se šetřením PÚ - výše Kč	1.760.000
Pokuty fyzickým osobám za přešůpek - počet	92
Pokuty fyzickým osobám za přešůpek - výše Kč	661.000
z toho v souvislosti se šetřením PÚ - počet	-
z toho v souvislosti se šetřením PÚ - výše Kč	-
Z uvedeného - pokuty uložené příkazem na místě - počet	98
- pokuty uložené příkazem na místě - výše Kč	930.000
- pořádkové pokuty - počet	31
- pořádkové pokuty - výše Kč	748.000
- blokové pokuty - počet	-
- blokové pokuty - výše Kč	-

3. Inspekční činnost

3.1 Výsledky kontrolní činnosti dle jednotlivých úkolů

Úkol č. 12.1.01 – Kontrola dodržování povinností zaměstnavatelů podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

1. Informace o kontrolovaných zaměstnavatelích (z kontrolních seznamů):

• Počet kontrolovaných zaměstnavatelů, kteří :

- a) neporušili zákaz diskriminace a právo na rovné zacházení vůči fyzickým osobám při uplatňování práva na zaměstnání (§ 4, 12), zvláště uveďte počet kontrol na diskriminující inzeráty 1
 - b) při zprostředkování zaměstnání neporušili zákon o zaměstnanosti jiným způsobem nebo dobré mravy (§ 58, 58a) 0
 - c) vedli evidenci zaměstnáváných osob se zdravotním postižením nebo evidenci pracovních míst vyhrazených pro osoby se zdravotním postižením (§ 80) 0
 - d) plnili povinnost zaměstnat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu (§ 81) 0
kontroly byly provedeny na základě podnětů Krajské pobočky Úřadu práce ČR. Obsahově byly kontroly zaměřeny především na splnění informační povinnosti jakým způsobem zaměstnavatelé zaměstnávají ZPS a jakým způsobem odvedli odvod do státního rozpočtu. Vzhledem k probíhajícím e-learningovým kurzům nebylo možné vstupovat do složitějších výpočtů přepočtených stavů zaměstnanců s různými pracovními úvazky zaměstnanců apod.
 - e) ve stanovené lhůtě písemně vykazali dlužné mzdové nároky zaměstnanců pro účely zákona 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně dalších zákonů..... 0
 - f) splnili stanovenou oznamovací povinnost dle § 87 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. 63
 - g) vedli další stanovenou evidenci § 102 odst.2 ZoZ, evidence občanů EU a cizinců... 1
- Kontrol ve zdravotnických zařízeních se zaměřením na dodržení stanovené lhůty k provedení vyšetření zdravotního stavu fyzické osoby bylo realizováno..... 0

- Kontrol u zaměstnavatelů, kteří zaměstnávali OZP a pobírali příspěvek na jejich zaměstnávání z ÚP ČR (§78) bylo realizováno.....0
- Kontrol se zaměřením na přidělování práce zaměstnancům OZP, kteří pracují tzv. doma.0

2. Kontrolní činnost

- Pokud se nejednalo o podněty, impulsem ke kontrolní činnosti v jednotlivých výše uvedených oblastech bylo potírání nelegálního zaměstnávání.
- V rámci kontrol jednotlivých oblastí nedošlo k žádným zásadním problémům
- Spolupráce s ÚP při kontrolách zaměstnávání osob se zdravotním postižením, praktik zaměstnavatelů, vč. kontrol plnění povinného % zaměstnávání OZP spočívala v tom, že nám byly přeposlány seznamy zaměstnavatelů, kteří nesplnili své povinnosti k ÚP, jako podnět ke kontrole a na základě tohoto jsme prováděli kontroly porušení zákona o zaměstnanosti v oblasti OZP v souladu s normativní instrukcí č. 5/2012.
- Byla provedena 1 kontrola se zaměřením na inzerenty diskriminujících inzerátů...stížnost řešil odbor PVP, která v konečném závěru nebyla prokázána.
- V rámci provádění kontrol OZP nebyla spolupráce s odborem PVP a BOZP využita.

3. Informování jiných správních orgánů (policie – případná zpětná vazba, a to k jednotlivým výše uvedeným oblastem):

- počet a důvody trestních oznámení..... 0
- počet oznámení rejstříkovým soudům/živnostenským úřadům..... 0/1
- počet a důvody jiných oznámení (např. ÚP, FÚ)..... 3 ÚP; 2 ČSSZ

4. Další informace k provedeným kontrolám:

- Spolupráce byla využita hlavně s CizP a CU a to zejména při kontrolách nelegálního zaměstnávání a zároveň s tím byla kontrolována i informační povinnost podle § 87 ZoZ. Tato spolupráce byla výhodná zejména v tom, že CU má možnost provést lustraci přímo v databázi úřadu práce, což značně urychlí kontrolu a zároveň se zaměstnavatel nevykrukuje z porušení zákona. Tato možnost nám chybí.
- Kontroly plnění Informační povinnosti zaměstnavatele dle ust. § 87 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, o nástupu do zaměstnání občanů Evropské unie, jeho rodinných příslušníků, rodinných příslušníků občana České republiky, ale cizinců, u kterých se nevyžaduje povolení k zaměstnání, nebo cizinců, u kterých se vyžaduje povolení k zaměstnání, nebyly plánovány samostatně, ale jako součást kontrol

nelegální práce, výkonu závislé práce mimo pracovněprávní vztah, fyzických osob - cizinců dle ust. § 5 písm. e) zákona o zaměstnanosti.

Z daného vyplývá, že rozhodujícím zaměřením obsahu kontrol bylo odhalování výkonu nelegální práce.

Porušení informační povinnosti při zaměstnávání cizinců dle ust. § 87 zákona o zaměstnanosti bylo nejvíce zaznamenáno u stavebních společností, v 34 % ve výrobě, ve 20 % a následně sestupně u zaměstnavatelů s předmětem podnikání v restauračních zařízeních, prodejnách, zemědělství....

Porušení byla zaznamenána nejvíce u zaměstnavatelů zaměstnávajících do pěti zaměstnanců. U ostatních zaměstnavatelů procentuální rozdíl v porušení povinnosti byl nepatrný. Z toho lze usuzovat, že pokud zaměstnavatel má vlastní zaměstnance personálních oddělení, případně externí účetní firmy, dochází k pochybení méně.

Bez povšimnutí není ani statistické vyčíslení porušení uvedených zákonných ustanovení 36 % zaměstnavateli mimo Královéhradecký kraj.

Podle národností bylo zjištěno nejvíce porušení u Slováků, následně Poláků, Ukrajinců a bezvýznamná procentuální pochybení u Vietnamců, Bulharů, Holanďanů, Uzbekistánců, Rusa, Litevčana, Alžírana, Běloruse.

Statisticky lze těžko zaznamenat dobu pozdního oznámení nástupu zaměstnance k výkonu práce Krajské pobožce Úřadu práce ČR. Jedná se několikadenní opožděné splnění povinnosti až po splnění nápravného opatření vydaného inspektorem, kdy zaměstnavatel splnil zákonnou povinnost po roce i déle.

Někteří zaměstnavatelé byli překvapeni, že se povinnost vztahuje i na zaměstnance, kteří mají již řadu let trvalý pobyt na území ČR s např. polskou národností. Obecně lze říci, že tato povinnost neovlivňuje situaci na trhu práce jako u běžného posuzování rozhodnutí o povolení k zaměstnávání cizinců.

Sankce za nesplnění Informační povinnosti zaměstnavatele dle ust. § 87 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, byly udělovány převážně v částce 15 000,- Kč.

V hodnoceném období byla provedena jedna kontrola, zda nebyl porušen zákaz diskriminace a právo na rovné zacházení vůči fyzickým osobám při uplatňování práva na zaměstnání. Tato kontrola navazovala na podnět občana, který se ucházel o zaměstnání. Kontrola byla vykonána u společnosti, kam směřoval podnět. U společnosti nebylo zjištěno pochybení. Bylo však zajímavé zhodnotit jak proces výběru žadatelů probíhá.

5. Ukládání pokut a opatření:

- nejčtenější ukládání pokut podle výše uvedených oblastí kontrol:
 - sankce za nesplnění Informační povinnosti zaměstnavatele dle ust. § 87 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, byly udělovány převážně v částce 15 000,- Kč.
- v případě vydaných opatření vyžadujeme písemné doložení odstranění nedostatků
- následné kontroly z časových důvodů nebyly prováděny

6. Doporučení pro další kontrolní činnost s uvedeným zaměřením v roce 2013:

Pro zkvalitnění práce v oblasti kontroly zaměstnávání osob se zdravotním postižením by bylo vhodné vydat SUIP metodiku výpočtu přepočtených stavů zaměstnaných osob. Opíráme se o názor, že pokud by docházelo např. k vracení přeplatků za provedený odvod do státního rozpočtu, je úřad práce v kontrolní činnosti dle zákona o finanční kontrole nezastupitelný. Rozdílné výpočty v dané oblasti s rozdílnými výklady by mohly mít i finanční dopad.

Úkol č. 12.1.02 – Mimořádné kontrolní akce zaměřené na oblast nelegální práce a pracovněprávních vztahů

Pro rok 2012 bylo zadáno na úseku kontroly nelegálního zaměstnávání celkem 6 mimořádných kontrolních akcí, které byly zaměřeny na tyto oblasti:

- Lyžařská střediska
- Pneuservisy
- Kamionová doprava
- Liniové stavby
- Vánoční trhy

Cíl úkolu:

Zaměřením se na oblasti podnikání, kde je reálný předpoklad nebo již existující signály výkonu nelegální práce a porušování pracovněprávních předpisů v oblastech, které jsou časté a společensky nepřijatelné. Zároveň byly zaměřené také na dodržování předpisů v oblasti BOZP. Při kontrolách byl zjišťován skutečný stav, vyvozovány důsledky a zároveň tyto kontroly působily preventivně a zkvalitňovaly právní vědomí kontrolovaných osob.

Realizace úkolu:

Kontroly byly realizované ve spolupráci s ČSSZ a v rámci inspekce práce i s odborem BOZP. V případě odhalení výkonu nelegální práce uchazečem ÚP, byla tato zjištění ihned postupována příslušným úřadům práce za účelem sankčního vyřazení uchazeče z evidence ÚP. V případech podezření z porušování zákonů týkajících se jiných státních složek, byly zasílány podněty příslušným orgánům státní správy.

Celkem bylo od ledna do listopadu 2012 zahájeno 357 mimořádných kontrol, bylo zkontrolováno 905 osob, z nichž bylo 31 cizinců. Ve 35 případech došlo k závažnému porušení, které se týká výkonu nelegální práce.

Závěry ze zjištěných porušení:

Za zjištěná porušení bylo celkem navrženo 59 sankcí v celkové výši 8 933 000,- Kč. Z tohoto počtu bylo celkem 629 000,- Kč uloženo fyzickým osobám, které vykovávaly nelegální práci.

Kontroly většinou probíhaly bez vážnějších problémů, pouze v ojedinělých případech docházelo ke slovnímu napadání, znesnadňování a nevstřícnému chování v průběhu kontroly, čímž docházelo k jejímu prodlužování. V závažných případech byla udělena pořádková pokuta za neposkytnutí součinnosti.

Často docházelo ke zjištění, kdy společně s podnikající fyzickou osobou pracují další osoby v příbuzenském vztahu bez uzavřené pracovní smlouvy či dohody. Zákon však umožňuje neprokázání pracovněprávního vztahu pouze u manželů a dětí.

Dalším problémem je prokázání uzavření dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr pokud je zaměstnanec nemá přímo na pracovišti, ale tvrdí, že je dohoda sepsaná. V těchto případech nemá zaměstnavatel povinnost přihlašovat zaměstnance na OSSZ a zdravotní pojišťovnu a není tedy možné si tuto informaci zpětně ověřit.

Prokázaná nelegální práce je ze strany zaměstnavatelů i zaměstnanců velmi často popírána při ústním jednání s právníky na OIP a inspektor nemá další prostředky jak svá zjištění podložit. Dále často dochází ke zmaření výsledku kontroly z důvodu nedoručení předvolání k výslechu svědka, kdy pošta odmítne předvolané osobě doručit zásilku z důvodu neoznačení schránky, přesto, že adresát na uvedené adrese bydlí.

Při kontrolách podnikajících cizinců se inspektoři setkávají s tím, že v průběhu kontroly cizinec bez problémů komunikuje, ale ve chvíli, kdy jsou zjištěny nedostatky, brání se tím, že nerozumí česky.

Úkol č. 12.1.03 – Kontrola nelegálního zaměstnávání občanů ČR a cizinců

Kontrola nelegálního zaměstnávání byla v roce 2012 jedním z klíčových úkolů inspekce práce. Důvodem byly zejména úniky na poli daní, povinných odvodů, neoprávněně vyplacených různých typů sociálních dávek. Dalším z důvodů bylo nelegální zaměstnávání cizinců, u kterých panuje obava z bezpečnostních rizik a zvýšení kriminálních jevů.

Cíl úkolu:

V rámci projektu „Efektivní systém rozvoje zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR“ bylo zejména provádění komplexních kontrol směřujících k potírání nelegálního zaměstnávání.

Realizace úkolu:

Při výběru kontrolovaných subjektů vycházeli inspektoři zejména z poradenské činnosti, informací od jiných institucí, zkušeností a znalosti regionu. Mnoho inspektorů přešlo z Úřadu práce ČR, kde prováděli kontrolní činnost a mohli tedy provést opakované kontroly u subjektů, které z jejich bývalé praxe byly problematické. Od ledna 2012 do listopadu 2012 bylo inspektory Královéhradeckého kraje zahájeno 1899 kontrol. Při těchto kontrolách bylo zkontrolováno 4251 osob, z nich 445 osob byli cizinci, tj. občané jiných států vyjma osob uvedených v ust. § 85 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Z tohoto počtu kontrolovaných osob pracovalo 177 osob občanů ČR a EU a 45 cizinců nelegálně, tj. celkem 5% ze všech kontrolovaných osob. U 164 zaměstnavatelů bylo zjištěno nelegální zaměstnávání, tj. u necelých 4 % kontrolovaných subjektů. Z celkového počtu

kontrolovaných zaměstnavatelů jich 268 zaměstnávalo cizince, srovnáním s údajem zjištěných nelegálně pracujících cizinců vyplývá, že u 17 % kontrolovaných cizinců byl zjištěn výkon nelegální práce. Cizinci tedy tvoří významný podíl na zjištěných výkonech nelegální práce, a to i přesto, že kontroly cizinců dle zákona o zaměstnanosti provádí také Celní správa.

Proti výsledku kontroly podala žádost o přezkum a následně námitky k vedoucímu inspektorovi většina firem se zjištěným nelegálním zaměstnáváním. Námitkám kontrolovaných osob však bylo vyhověno pouze výjimečně.

Spolupráce s ostatními orgány státní správy

Při kontrolách spolupracovaly jednak všechny odbory oblastního inspektorátu práce, aby s ohledem na snížení zátěže kontrolovaných subjektů kontroly probíhaly komplexně a efektivně, ale také ostatní státní orgány – zejména Česká správa sociálního zabezpečení, Policie ČR, Celní správa, živnostenské úřady aj. instituce. Zpočátku byla poněkud problematická spolupráce s Úřadem práce ČR, protože, byť se jedná o státní instituci ve stejném resortu, byli pracovníci Úřadu práce ČR vázáni striktní mlčenlivostí.

Oblastní inspektorát práce nejenže využíval spolupráce ostatních orgánů státní správy k provedení komplexních kontrol, ale také sám podával podněty k dalšímu řešení v rámci působnosti jiných orgánů státní správy. Úřadu práce ČR bylo předáno v rámci tohoto úkolu 17 podnětů k vyřazení uchazečů o zaměstnání, 12 podnětů bylo dáno živnostenským úřadům, 8 na ČSSZ a 2 na Policii ČR.

Pomoc Celní správy a Policie ČR byla vítána u kontrol větších objektů, zejména staveb, kde působí uniformovaná složka autoritativním dojmem. ČSSZ poskytovala údaje o zaměstnancích přihlášených k sociálnímu pojištění, aby si inspektoři mohli potvrdit, že pracovní právní vztah kontrolovaných osob se zakládá na podložených skutečnostech.

Poznámky a problémy kontrolní činnosti

Velkým přínosem pro zjištění nelegální práce byla novela zákona o zaměstnanosti, která ukládá povinnost mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovní právního vztahu a dokladů podle § 102 odst. 3. Toto ustanovení významně pomohlo v odhalování nelegální práce, neboť zejména u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr zabraňuje dodatečně dokládat pracovní právní doklady účelově vytvořené pro kontrolní orgán. Díky tomuto ustanovení se několikanásobně zvýšil počet zjištěné nelegální práce oproti období před touto novelou.

Přesto ani tato novela není stoprocentním řešením. A to zejména u dohod o provedení práce, kde sice je uveden výkon práce v rozsahu do 300 hodin v roce, ale např. u Vietnamských obchodníků a nejen u nich bývá tento rozsah mnohonásobně překračován a úniky odvodů a daní zůstávají nepostihnuty. Prokazatelnost je za stávající legislativy obtížná. U cizinců se lze také často setkat s tím, že se v případě zjištění nedostatku začnou bránit, že při kontrole vlastně nerozuměli, ačkoliv nejprve s inspektory spolupracovali a při komunikaci s nimi problémy neuváděli.

Byly zajištěny překlady otázek pokládaných inspektory do několika jazyků (vietnamština, ruština, mongolština) což je jistě vítanou pomocí, bohužel to neřeší situaci, kdy kontrolovaná fyzická osoba bude odpovídat ve svém rodném jazyce a nebude jí rozumět pro změnu inspektor.

Dalším problémem jsou cizinci, kteří se naučili obcházet nutnost povolení k zaměstnání zřízením živnostenského oprávnění. Novela zákona o zaměstnanosti sice v roce 2012 umožnila odhalovat tzv. švarcsystém, ale cizinci si opět dokázali poradit a zakládají sdružení osob dle občanského zákoníku. V mnoha případech je prokázání takové nelegální práce problematické.

V případě menších českých zaměstnavatelů – osob samostatně výdělečně činných - pramení mnohdy umožnění výkonu nelegální práce z neznalosti. Domnívají se, že jakýkoliv rodinný příslušník může pracovat pro rodinnou firmu, aniž by bylo třeba uzavírat pracovní vztah. V těchto případech je společenská nebezpečnost tohoto jevu malá, nicméně zákon umožňuje neprokazování pracovního vztahu u manželů nebo dětí, max. analogicky rodičů podnikatelského subjektu, u ostatních osob v příbuzenském stavu ke kontrolované osobě je nutné prokazovat pracovní vztah.

Další zjištění se týkají osob ve funkci statutárních zástupců právnických osob, které kromě výkonu činností statutárního orgánu vykonávají práce dle předmětu činnosti společnosti mimo pracovní vztah. Je to problém zejména menších společností.

Dá se říci, že problémy při kontrolách jsou ojedinělé, většina zaměstnavatelů a kontrolovaných fyzických osob s inspektory spolupracuje. Vyskytlo se slovní napadání, naznačování úplatku v případě vstřícnosti inspektora, náznaky vyhrožování, nevhodné chování hostů restauračních zařízení nebo odchod fyzických osob z pracoviště během kontroly, pokud nebyla přítomna uniformovaná složka. Mnohdy kontrolované osoby ve správním řízení popírají skutečnost, kterou inspektoři zjistili v průběhu kontroly a dokládají smlouvy, které byly účelově vytvořeny. Pokuta je pak uložena kontrolovaným osobám, které jednájí solidně a nepokoušejí se měnit skutečnost. Bohužel ty kontrolované osoby, které umějí obcházet zákon, odcházejí opět bez potrestání, neboť dodatečně doložené doklady ve správním řízení jsou hodnoceny jako nové důkazy a věrohodnost celého prvotního zjištění je ztracena.

Uložené pokuty

Za zjištěná porušení bylo inspektory navrženo 306 sankcí v objemu celkem 44.164.600 Kč, z toho 1.509.000 Kč bylo uloženo fyzickým osobám vykonávajícím nelegální práci. Většina pokut se pohybuje při spodní hranici zákonného rozmezí, byly však navrženy také dvě pokuty vyšší, a to 5.500.000 Kč a 2.500.000 Kč za zjištěný tzv. švarcsystém.

Doporučení pro další kontrolní činnost

Vhodným doplňkovým vybavením inspektorů pro zajištění důkazů by bylo nahrávací zařízení umožňující zaznamenat stav na provozovně a výpovědi jednotlivých osob (minivideokamery), aby pak ve správním řízení nemohlo docházet k pozměňování důkazů kontrolovanými osobami a jejich svědky.

Úkol č. 12.1.10 – Kontroly dodržování pracovních předpisů agenturami práce

- Zdroje výběru kontrolovaných osob a jejich četnost:
 - Zdrojem výběru byly podněty z poradenské činnosti a opakovaná kontrola (MEDIS). U uživatelů zkušenosti z předcházejících kontrol.
- Zhodnocení počtu provedených kontrol:
 - Počet kontrol nebyl stanoven, i když bylo po inspektorech z počátku vyžadováno, aby se udělala alespoň jedna kontrola na inspektora za rok, nakonec k tomu nedošlo. A to z důvodu dořešení podnětů ještě z roku 2010 a 2011 do konce měsíce května 2012. Vzhledem k tomu, že na OIP byly ještě 2 inspektorky PVP dlouhodobě nemocné, nebylo možné ještě v rámci plnění jiného úkolu splnit původní zadání na tento úkol.

Tyto kontroly se řešily tedy v rámci podnětů. Celkem tedy byly kontrolovány 3 agentury práce.

3. Kontroly u uživatelů:

- Kontroly byly provedeny celkem 3, ale nebyly to uživatelé kontrolovaných agentur. Výběr byl proveden na základě zkušeností a místní příslušnosti uživatelů.

4. Průběh kontrolní činnosti:

- Výběr kontrolovaných osob byl na základě podnětů, v rámci podnětů v oblasti PVP. V dostupnosti kontrolovaných osob nebyl problém. Jak je výše uvedeno, protože agentury měly své uživatele mimo naši místní příslušnost, řešili se kontrolou jiní uživatelé v naší místní příslušnosti. Kontrolní vzorek se u agentur vybíral podle zadání podnětů, abychom kontrolovali přímo předmět podnětu a i zadání HÚ. Kontrol uživatelů se účastnili i inspektoři odboru BOZP. Kontroly agentur práce podle zákona o zaměstnanosti nebyly prováděny.

5. Vyjádření ke zjištěným porušením:

- Celková tendence zjišťovaných počtů porušení je snižující se – u AP přetrvává porušování v oblasti pokynu k dočasnému přidělení a vedení evidence pracovní doby, zatímco u uživatelů bylo zjištěno porušení v oblasti nepřetržitých odpočinků v týdnu.
- Celkově dochází ke snižování porušování předpisů, AP i uživatelé jsou již dostatečně poučeni z předcházejících let a vzhledem k tomu, že u AP při porušování zákona (§§ 308 a 309 ZP) bývají odejmuta povolení, již těchto porušení značně ubylo.
- Následné kontroly se neprováděly vzhledem k minimálním zjištěním u AP i uživatelů

5. Ukládání pokut:

- V případě porušení § 309 ZP u jedné AP nebyla uložena pokuta z důvodu okamžitého odstranění nedostatku v průběhu kontroly.

6. Oznámení jiným orgánům:

- Nebyla podána.

7. Zajímavá zjištění z kontrol, další poznatky, doporučení

- Agentury v současné době přecházejí na tzv. obchodní vztahy v rámci jiného zákona, tedy provádí práce v rámci smluv podle obchodního zákoníku. Povolení k agenturnímu zaměstnání zůstávají nevyužity.

Úkol č. 12.1.31 – Bezpečnost práce ve stavebnictví

V zadaném úkolu pro rok 2012 bylo provedeno odbornou skupinou stavebnictví v regionu Královéhradeckého kraje a Pardubického kraje celkem 213 kontrol.

Plánované kontroly podle stanovených plánů kontrol jednotlivých inspektorů byly zaměřeny především na položky určené kontrolním seznamem, jenž byl součástí zadání úkolu.

V roce 2012 byly šetřeny 2 smrtelné pracovní úrazy a dále 11 závažných pracovních úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů.

Zdroje smrtelných pracovních úrazů – 2 x pád z výšky, zdroje závažných pracovních úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů – 10x pády z výšek, 1x zasažení stavebním strojem.

Ze zjištěných nedostatků i z přehledu zdrojů pracovních úrazů jasně vyplývá, že hlavním problémem bezpečnosti a ochrany zdraví ve stavebnictví stále zůstávají práce ve výškách a nad volnou hloubkou. Přetrvávající nedostatky jsou především v oblasti zabezpečení volných okrajů staveb a konstrukcí (střechy, stropy, podesty, schodiště), nezajištění pracovníků při pracích na střešních pláštích proti pádu z okrajů a propadnutí střešní krytinou prostředky individuální ochrany a špatný stav dočasných stavebních konstrukcí ke zvyšování místa práce (pracovní lešení, prostorové lešení a pojízdné lešení).

Sankce:

V roce 2012 bylo uloženo 76 sankcí za nedostatky zjištěné během kontrol (výše uložených pokut byla 1.271.000,-Kč).

Vyhodnocení dodržování ověřovaných požadavků

A. Systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

- 1) Vzájemná informovanost o rizicích - při kontrolách byly zjištěny nedostatky v 7 případech, což činí 1,71 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 101 odst. 3 ZP, kdy se dodavatelé stavebních prací vzájemně písemně neinformovali o rizicích a neměli předem vyřešeny vzájemné vztahy, závazky a povinnosti v oblasti bezpečnosti práce včetně vzájemného předání a převzetí staveniště nebo pracoviště. Tento nedostatek se vyskytuje zejména ve vztahu mezi hlavním dodavatelem a PFO.
- 2) Plnění povinností zaměstnavatele při pracovních úrazech je oblastí ve které bylo zjištěno 3 nedostatky, což činí 0,73 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 105 odst.2, 3 a 4 ZP. Závady v oblasti evidence se týkaly především nevedení evidence úrazů v knize úrazů a v jednom případě neohlášení pracovního úrazu na OIP. Dále se vyskytly nedostatky v rozsahu a úplnosti údajů v záznamech o úrazu
- 3) Školení BOZP zaměstnanců – při kontrolách byly zjištěny nedostatky v 10 případech, což činí 2,42 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 103 odst. 2 ZP. Nedostatky byly zjišťovány zejména u subjektů do 10 zaměstnanců, kdy byly stále používány již neplatné předpisy např. N.V. č. 494/2001 Sb., ČSN 331610 a ČSN 331600.
- 4) Určení obsahu a četnosti školení o právních a ostatních předpisech, včetně určení způsobu ověřování znalostí zaměstnavatelem. Zde byly zjištěny nedostatky v 6 případech, což činí 1,45 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 103 odst.3 ZP.

- 5) Na základě vyhodnocení rizik poskytování OOPP – byly zjištěny nedostatky v 11 případech, což činí 2,66 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 104 odst. 5 ZP. Nedostatky spočívají v neúplném zpracování vlastního seznamu OOPP – chybí vyhodnocení rizik a termíny pro poskytování OOPP dle N.V. č. 495/2001 Sb. OOPP jako takové poskytovali všechny kontrolované osoby.

B. Staveniště

- 1) Zajištění staveb – byly zjištěny nedostatky ve 50 případech, což činí 12,19 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 2 odst. 1 NV č. 591/2006 Sb. části I Přílohy č. 1. Zjištěné nedostatky – chybějící oplocení a ohrazení stavenišť, chybějící bezpečnostní značky na vstupech a vjezdech na stavbu, neurčení způsobu zabezpečení staveniště proti vstupu nepovolaných fyzických osob.

C. Práce ve výškách

- 1) Kolektivní ochrana proti pádu z výšky – byly zjištěny nedostatky v 31 případech, což činí 7,51 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb., kdy zaměstnanci nebyli chráněni žádnou zábranou (kolektivní ochrany) proti pádu z výšky. Konkrétně se jednalo o nezajištěné volné okraje balkonů, plochých střech, schodišťových ramen a podest a nezakryté otvory ve stropních konstrukcích ve fázi hrubé stavby, nebo při provádění zateplování objektů.
- 2) Bezpečnostní požadavky na technické konstrukce – byly zjištěny nedostatky v 75 případech, což činí 18,16 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 4 NV č. 362/2005 Sb. Přílohy. Nečastější nedostatky – neúplně provedená ochranná zábradlí (chybějící střední tyč zábradlí a zárazky u podlahy u pracovních podlah, ve výšce 1,5-2,0 m a chybějící vnitřní zábradlí v případech větší vzdálenosti od líce objektu než 250 mm), nedostatečné zajištění stability lešení úhlopříčným ztužením a kotvením, nevyhovující dřevěné žebříky pro výstup a sestup mezi podlahami, větší mezery mezi dílci pracovních podlah včetně nedostatečně zajištění jejich stability, chybějící doklad o předání a převzetí konstrukce.
- 3) Přidělení OOPP proti pádu z výšky - byly zjištěny nedostatky v 31 případech, což činí 7,51 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 4 NV č. 362/2005 Sb. Hlavně jsou to nedostatky v přidělení kompletní výstroje, zajištění po celou dobu výkonu činnosti, určení místa ukotvení.
- 4) Zajištění prostoru pod pracemi ve výškách - byly zjištěny nedostatky v 18 případech, což činí 4,36 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 4 N.V. č. 362/2005 Sb. Přílohy. Hlavní nedostatky byly v nevymezení ohroženého prostoru, šířce prostoru pod prací ve výškách a označení prostoru bezpečnostními značkami.

D. Zemní práce

- 1) Zajištění výkopů a stěn výkopů a provedení bezpečných sestupů a výstupů – byly zjištěny nedostatky ve 13 případech, což činí 3,15 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 3 písm. b) N.V. č.591/2006 Sb. Příloha č. 3. Nejčastější nedostatky – nezabezpečené strojně hloubené výkopy, chybějící ohrazení výkopů na věšených prostranstvích, neodpovídající přechody přes výkopy, nedostatečně široké.

E. Stroje a zařízení

Bezpečný provoz a používání strojů na staveništi – byly zjištěny nedostatky v 6 případech, což činí 1,45 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 3 písm. a) N.V. č. 591/2006 Sb. Příloha č. 2 a § 102 odst. 1 ZP. Nedostatky – chybějící ochranná zařízení, používání vrátků a stavebních výtahů bez zápisu o předání do užívání a nedostatečná dokumentace zařízení.

- 1) Vnitřní systém řízení bezpečného provozu jeřábové dopravy – byly zjištěny nedostatky ve 2 případech, což činí 0,48 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 102 odst. 1 ZP. Nedostatky – není zpracován systém bezpečné práce pro provoz ZZ dle ČSN ISO 12480 – 1 pro zdvihací zařízení nejen pro stavební jeřáby ale hlavně pro automobilové jeřáby, zdvihací a montážní plošiny.
- 2) Staveništní rozvaděče a pohyblivé přístroje - byly zjištěny nedostatky v 53 případech, což činí 12,83 % ze zjištěných nedostatků, jedná se o porušení § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. Nejčastější nedostatky – neprovedení revizí ve stanovených termínech, včetně revizí spotřebičů (ručního elektrického nářadí), provedení revize v potřebném rozsahu dle ČSN 331600 ed. 2 a ČSN 331500.

Závěry ze zjištěných porušení na úrovni OIP

Při plánování subjektů, které se měly kontrolovat, bylo přihlédnuto ke skutečnosti, kde se vyskytovalo zvýšené procento pracovních úrazů a předcházející kontrola byla delším časovým horizontu. V letošním roce byl proveden výrazně vyšší počet plošných kontrol stavenišť bez předchozího ohlášení kontroly. Při nehlášených kontrolách stavenišť bylo zjištěno množství závažných nedostatků přímo ohrožujících bezpečnost a zdraví zaměstnanců, což bylo řešeno vydáním okamžitého zákazu provádění prací – celkem 26 x a vydáním zákazu používání zařízení – 8 x (konkrétně se jednalo o zákaz používání dočasných stavebních konstrukcí, tj. lešení). Plánované kontroly neodpovídají skutečnému stavu bezpečnosti práce na staveništích, především u malých firem nebo staveb, které realizují živnostníci.

Doporučení:

Z hlediska kontrolní činnosti BOZP ve stavebnictví je třeba zaměřit maximální pozornost i nadále na dodržování předpisů na oblast práce ve výškách, technickému stavu pracovních lešení, pracích na střechách i pracovním postupům při provádění prací ve výškách a zajištění

- § 103, odst. 1, posl.věta za písm. l) zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce
Zaměstnavatel nevede dokumentaci o informacích a pokynech.
- § 103, odst. 2, písm.c) zák. č. 262/2006 Sb.,zákoník práce
Zaměstnavatel nezajistil školení o právních a ostatních předpisech.
- § 4, písm.a) NV č. 168/2002 Sb., bod.3, písm.c) Přílohy č.1
- § 92, odst. 1 zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- § 5,odst. 2 NV č.589/2006 Sb.
Délka směny zaměstnance pracujícího v noční době přesáhla 10 hodin.

Nejčastější nedostatky a další poznatky z kontrol:

- potvrzení o zdravotní způsobilosti řidičů neobsahuje předepsané náležitosti
§ 103, odst. 1, písm.a) zák. č. 262/2006 Sb., zákoníku práce
- zaměstnavatel nezajistil zaměstnanci informace a pokyny o BOZP a seznámení s riziky
§ 103, odst. 1, písm. f) zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- délka směny zaměstnance pracujícího v noční době přesáhla 10 hodin
§ 5, odst. 2 NV č. 589/2006 Sb

Realizace úkolu:

Každá kontrola začíná kontrolou dokumentace o školení řidičů, kontrolou pracovních smluv a zdravotní způsobilosti řidičů, kontrolou vedení dokumentace o seznámení s předpisy BOZP, s riziky práce, s návody výrobců k obsluze automobilů, s místním provozním předpisem pro provozování autodopravy, pokračuje kontrolou dodržování pracovního režimu řidičů a kontrolou maximální délky směn a vedení evidence pracovní doby.

Závěr:

V průběhu kontrol nedošlo k žádným mimořádným událostem. Stav BOZP u kontrolovaných subjektů lze hodnotit stejně jako v roce 2011..... nedošlo k výrazným změnám ani k lepšímu ani k horšímu.

Úkol č. 12.1.33 – Kontrola systému BOZP a pracovních podmínek v malých a středních podnicích a v dalších vybraných podnicích s počtem zaměstnanců 250 a více

I. Informace z přípravy a realizace úkolu

Minimální počet kontrol stanovených SÚIP – 250 v zadání HÚ 12.1.33 byl splněn. Oblastní inspektorát práce pro Královéhradecký a Pardubický kraj **provedl celkem 719 kontrol** systému BOZP a pracovních podmínek v malých a středních podnicích a v dalších vybraných podnicích s počtem zaměstnanců 250 a více.

Tento počet vykonaných kontrol mohl být ještě vyšší, ale většina inspektorů se zúčastnila mimořádných kontrolních akcí:

MiKo 1 – lyžařské vleky, probíhající v termínu březen 2012

MiKo 2 – pneuservisy, probíhající v termínu duben 2012 společně s inspektory NLG

II. Informace o plnění úkolu

Období	od 1. 1. 2012 do 30. 11. 2012
Počet kontrolovaných subjektů celkem	710
Počet kontrolovaných právnických osob	478
Počet kontrolovaných fyzických osob	232
Počet kontrol celkem	719
Počet kontrol bez zjištěných nedostatků	59
Spotřeba pracovního času na kontroly v hodinách	7217
Počet šetřených pracovních úrazů	0
Počet šetřených podnětů	0
Počet zjištěných nedostatků	3491
- počet zjištěných nedostatků bez vydaného opatření	332
- počet zjištěných nedostatků, u nichž byla uložena pokuta	132
Násobnost zjištěných nedostatků	4738
Zakázané stroje a zřízení - počet vyřazení / počet ks strojů	0/0
Zakázané výrobní prostory - počet zákazů / počet ks prostorů	0/0
Zakázané technologie - počet zákazů / počet technologií	0/0
Zakázané činnosti - počet zákazů / počet činností	1/1
Zakázaná práce přes čas - počet zákazů / počet osob	0/0

Počet vydaných TOO	15
Počet návrhů pokut za správní delikt	112
Výše návrhů pokut za správní delikt v Kč	2 251 000,-
Počet uložených pokut za správní delikt	104
Výše uložených pokut za správní delikt v Kč	2 096 000,-
Počet návrhů pokut za přešupek	0

III. Výsledky kontrol podle zadání úkolu

Soupis počtu nedostatků podle kontrolního seznamu nebyl prováděn, neboť nemá úplnou vypovídací schopnost vzhledem k tomu, že kontrolní seznam neobsahuje všechny další zjištěné nedostatky /např. nedostatky z oblasti pracovních vztahů a podmínek, nebo zdravotní způsobilosti pro danou práci a práci v noci, neorganizování vlastních jednorozhodných kontrol na úseku BOZP/.

Tak vznikaly velké rozdíly v počtech zjištěných nedostatků a jejich násobnosti proti údajům dle „ISIP Portál“. Tyto informace dostatečně přesně vystihují následující soupisy nejčastěji porušovaných právních předpisů, ČSN a jednotlivých objektů zpracovaných na základě údajů v „ISIP Portál“.

Nejčastěji porušované předpisy

Číslo předpisu	§	Odst.	Písm.	Počet porušení	Počet subjektů
101/2005 Sb.	3	3	a	44	44
101/2005 Sb.	3	4	b	80	63
101/2005 Sb.	4	1		948	418
262/2006 Sb.	102	1		396	213
262/2006 Sb.	102	3		91	85
262/2006 Sb.	102	4		111	108
262/2006 Sb.	103	1	a	37	35
262/2006 Sb.	103	1	f	60	60
262/2006 Sb.	103	2		81	72
262/2006 Sb.	103	3		65	58
262/2006 Sb.	104	5		80	80
262/2006 Sb.	105	2		35	35
262/2006 Sb.	108	5		51	51
309/2006 Sb.	4	1	a	33	30
309/2006 Sb.	4	1	c	467	268
309/2006 Sb.	6	1		48	46
378/2001 Sb.	4	2		122	107
85/1978 Sb.	3	4		30	23

Nejčastěji tedy nebyly plněny další požadavky na pracoviště a pracovní prostředí:

značení komunikací a regálů, zarovnané komunikace	- 948x
vytvářeno bezpečné pracovní prostředí vhodnou organizací BOZP	- 396x
vyhodnocovány a přijímány opatření k omezení působení rizik	- 111x
neprováděna pravidelná údržba, kontrola a revize výrobních zařízení	- 467x
výrobní zařízení nebyla vybavena předepsanou provozní dokumentací	- 122x

Nejčastější nedostatky dle objektů

Objekt	Počet nedostatků	Násobnost	Počet porušení	Počet subjektů
100 - Výrobní a provozní budovy	765	965	767	387
200 - Komunikace mezi výr. a provoz. budovami	30	34	30	26
270 - Průmyslové rozvody a vedení	75	79	75	71
600 - Brusky	44	50	44	34
1680 - Kotelny	58	60	58	22
1730 - Tlakové nádoby stabilní	105	125	105	76
1740 - Tlakové nádoby k dopravě plynů	33	46	33	23
1850 - Zařízení pro rozvod plynů	132	132	132	73
2000 - Nářadí	36	49	36	35
2150 - Jeřáby a jiná zdvihadla	46	74	46	37
2280 - Motorové vozíky	166	203	166	99
2320 - Sklady a skladování	301	445	301	160
3010 - Řízení péče a bezpečnost práce v organiz.	880	1186	884	362
3020 - Evidence a regist. prac. úrazů a hláš. nehod	55	89	55	50
3080 - Osobní ochranné pracovní pomůcky	124	177	131	116
4380 - Regály	134	288	134	121
6030 – Prac.poměr, dohody konané mimo pr.poměr	41	113	41	23
9990 - Ostatní	50	67	50	40

Objektové nedostatky se nejčastěji objevovaly:

při řízení péče a bezpečnosti práce v kontrolovaných organizacích	- 1186x
na výrobních a provozních budovách	- 965x
ve skladech při skladování	- 445x
provozu motorových vozíků	- 203x
provozováním regálů	- 288x

Nejčastější nedostatky dle ČSN:

Číslo ČSN	Počet nedostatků	Násobnost	Počet porušení	Počet subjektů
33 1600 ed. 2	112	217	110	108
78 304	34	40	34	22
33 3000-1 ed 2	38	50	38	38
386405	55	67	55	47
EN 1775-ed. 2	47	47	47	46
EN 50 110 - 1 ed. 2	55	55	55	55
ČSN 26 8805	126	155	126	82
ČSN 26 9030	137	181	137	101
ČSN 33 1500	57	67	57	53
ČSN 69 0012	105	126	105	80
ČSN ISO 12 480-1	30	38	30	26
ČSN ISO 3691+ Amd 1	18	22	18	18

Nejčastější nedostatky dle ČSN byly na úseku:

skladování	- 137x
provozu motorových vozíků	- 144x
kontrol a revizí el. spotřebičů	- 112x
tlakových nádob stabilních	-105x

Tyto počty mohou být ale poněkud zkreslené, neboť u všech zjištěných nedostatků není ČSN v protokolu z kontroly napsána a tedy ani následně nahrána.

IV. Informace a poznatky z kontrol provedených podle zadání úkolu

A) Administrativní kontrola

1. Prevence rizik

Nedostatky v prevenci rizik vznikají především v nedůsledném plnění povinností některých zaměstnavatelů vyhledávat všechna možná rizika ohrožení bezpečnosti zaměstnanců, přijímat opatření k prevenci těchto rizik a zajistit odstranění nebo alespoň minimalizaci zjištěných rizik. Vyhledávání rizik bylo prováděno v mnoha případech formálně, podle obecných seznamů, bez skutečné analýzy možných rizik na konkrétním pracovišti.

Zaměstnanci byli s riziky seznamováni často povrchně a formálně, aniž byl kladen důraz na skutečná a specifická rizika vznikající při jejich konkrétní práci na daném pracovišti. Seznámení zaměstnanců s výsledky vyhodnocení konkrétních rizik a o opatřeních k jejich odstranění nebo alespoň zmírnění nebylo u některých zaměstnavatelů provedeno dostatečně odborně a podrobně.

2. Školení a příprava k výkonu práce

Školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nebylo u některých zaměstnavatelů provedeno dle současně platné legislativy. Školení v některých případech neobsahovalo všechny potřebné předpisy včetně seznámení zaměstnanců s konkrétními návody k obsluze používaných zařízení. Nestanovení četnosti školení a způsobu ověřování znalostí ze školení se každoročně opakuje. Rovněž odborná způsobilost zaměstnanců obsluhující především vyhrazená technická zařízení nebyla v mnoha případech dostatečně prokázána. Ještě ve větší míře pak zaměstnavatelé neprokázali zdravotní způsobilost k vykonávané práci.

3. Provozní dokumentace

Nevedení předepsané provozní dokumentace jednotlivých strojů a zařízení nebo vedení jen v nedostatečném rozsahu je nejčastějším jevem u menších právnických osob či u podnikajících fyzických osob. O této povinnosti nevěděli především zaměstnavatelé, kteří nespolupracují s osobami odborně způsobilými v prevenci rizik.

4. Pracovní doba a její evidence

Příčiny zjištěných nedostatků jsou v nedostatečném řízení a kontrole systému péče o pracovní podmínky v rámci zákonných povinností zaměstnavatele. Skutečnost, že zaměstnavatel nevedl v mnoha případech u jednotlivých zaměstnanců dostatečně průkaznou evidenci odpracované doby, zpochybňuje správné rozvržení pracovní doby a věrohodnost dodržování přestávek na jídlo a oddech. Často byla evidence pracovní doby evidována pouze čárkou nebo uvedením počtu hodin. Údaj o době počátku a konci odpracované doby chyběl. V mnoha případech také nebyla vedena evidence práce přesčas a práce v noci.

5. Pracovní úrazy

Zjištěné nedostatky na úseku pracovních úrazů spočívají v nedostatečném plnění povinností zaměstnavatele při pracovních úrazech podle § 105 zákoníku práce. Zaměstnavatelé nedostatečně vyplňovali předepsané formuláře „Záznam o pracovním úrazu“, chybělo vyznačení zdrojů a příčin pracovního úrazu v návaznosti na nařízení vlády č. 201/2010 Sb. o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasilání záznamu o úrazu. Zaměstnavatelé rovněž stále nedostatečně nebo zcela nekonkrétně přijímají konkrétní technická a organizační opatření proti opakování pracovních úrazů. V mnoha případech se spokojili s pouhým seznámením zaměstnanců s pracovním úrazem. Neprovádějí potřebné úpravy pracovních postupů, strojů a zařízení směřujícím k eliminaci vzniku pracovních úrazů. Lze i konstatovat, že v mnoha případech si zaměstnanci způsobili pracovní úraz i svojí vlastní nepozorností a nedodržováním pracovních postupů či prováděním zakázaných operací, se kterými byli seznámeni při jednotlivých školeních.

B) Vlastní kontrola na konkrétních pracovištích

6. Vhodnost pracovišť

Nedostatky zjištěné na pracovištích vyplývají z nedostatečného nebo nedostatečně funkčního systému zaměstnavatele pro řízení a kontrolu péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci. V mnoha případech byl nevyhovující stav způsoben, hlavně u nově vzniklých subjektů a provizorním rozmístěním strojů a zařízení v nových provozovnách. Někteří zaměstnavatelé neprovádějí systematické preventivní kontroly jednotlivých pracovišť z hlediska uspořádání a vybavení tak, aby byla průběžně udržována požadována

bezpečnost a ochrana zdraví zaměstnanců při práci. Často nejsou označeny a trvale udržovány volné komunikační a manipulační prostory na pracovištích. Značné nedostatky stále přetrvávají při značení nosnosti regálů a nosnosti podlah skladů, rovinatosti podlah a komunikací. Velké množství závad se stále objevuje také v nedostatečném nebo již nevyhovujícím bezpečnostním značení.

7. Pracovní postupy

Zaměstnavatelé v mnoha případech nezajistili vypracování místních provozních řádů a místních provozně bezpečnostních předpisů a postupů práce na některých strojích, zařízeních. To je způsobeno částečnou neznalostí a případnou nedostatečnou orientací odpovědných pracovníků v oblasti právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP. Některé vydané provozní řády a předpisy nebyly zpracovány dostatečně na konkrétní místní specifické podmínky nebo nebyly včas aktualizovány nebo v nich chyběly některé požadované části. Zaměstnavatelé ve velkém počtu také neurčili osoby zodpovědné za provoz jednotlivých zařízení.

8. Provoz a používání strojů a zařízení

Příčiny zjištěných nedostatků při provozu strojů a zařízení spatřujeme v tom, že zaměstnavatelé neměli k dispozici průvodní dokumentaci obsahující návody výrobce pro obsluhu, montáž, opravy výrobních zařízení a to hlavně u strojů staršího data výroby. Místo toho nebyly provozovatelem vypracovány ani příslušné místní provozně bezpečnostní předpisy a pracovní postupy, způsoby ovládání a sepsány zakázané operace, s nimiž měli být zaměstnanci následně prokazatelně seznámeni. Rovněž se stále objevuje nedostatečná kontrola ze strany vedoucích pracovníků, kdy po údržbě nebo opravě stroje nejsou pracovníky zpět namontována všechna ochranná zařízení, hlavně kryty pohonu. Některé stroje, případně stanoviště obsluhy, pak zasahují do obslužných komunikací.

9. Dodržování provozních podmínek

Na úseku dodržování provozních podmínek není často doloženo provádění kontrol bezpečnosti před uvedením zařízení do provozu, nestanoven rozsah kontrol a revizí místním provozně bezpečnostním předpisem, nevedeny provozní deníky a záznamy o kontrolách, které určil výrobce zařízení. Tak není dokladováno dodržování provozních podmínek. Zaměstnavatelé také v mnoha případech neprováděli operativní preventivní kontroly pracovních strojů a zařízení z hlediska udržení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, čím někdy dochází i ke zjištění chybějících nebo nesprávně nastavených ochranných zařízení používaných strojů a zařízení.

10. Provádění kontrol a revizí

Jak bylo již výše uvedeno, někteří zaměstnavatelé nedoložili provádění kontrol bezpečnosti strojů a zařízení před uvedením do provozu, dále pak výchozí a následné pravidelné kontroly a revize zařízení. Hlavně u elektrických spotřebičů, plynových a tlakových zařízení. Je to zapříčiněno i tím, že zaměstnavatelé neurčili pracovníky odpovědné za pravidelné provádění těchto kontrol a revizí, kteří by to zajišťovali. Zaměstnavatelé a jejich vedoucí pracovníci spoléhají pouze na to, že se revizní technici a pracovníci provádějící kontroly především vyhrazených technických zařízení ohlásí sami. Vyskytují se i takové případy, že zaměstnavatelé opakovaně neodstraňují nedostatky zjištěné revizemi.

11. Technický stav provozovaných strojů a zařízení

Technický stav provozovaných strojů a zařízení se proti minulým letům postupně lepší. Mnohé staré stroje jsou postupně nahrazovány novými, výkonnějšími a hlavně bezpečnějšími, při jejichž provozu již do výrobního procesu ani lidský faktor nezasahuje. Stav strojů a zařízení je patrný i dle toho, jak často provozovatel provádí jejich kontroly a revize. V některých případech, kdy není zařízení revidováno v požadovaných termínech, se pak vymlouvají na jejich velkou finanční náročnost a odbytovou krizí. To však není z hlediska bezpečnosti práce a ochrany zdraví akceptovatelné.

12. OOPP

Při plnění zákonné povinnosti zaměstnavatele poskytovat zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čistící a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje, byla nejčastější příčinou zjištěných nedostatků především skutečnost, že zaměstnavatel nezajistil vypracování nebo aktualizaci vlastního seznamu pro poskytování OOPP vypracovaného na základě vyhodnocení rizik. V mnoha případech vydal vlastní seznam na základě vlastního uvážení, aniž dostatečně vyhodnotil rizika podle konkrétních podmínek práce a nestanovil způsob, podmínky a dobu používání ochranných prostředků na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště. Vlastní kontrola povinnosti používat přidělené OOPP je ze strany některých zaměstnavatelů malá, či žádná. Jedná se především o velmi malé podniky a podnikající fyzické osoby s jedním až pěti zaměstnanci.

V. Návrh opatření a doporučení pro další období:

Vzhledem k zjištěným nedostatkům je třeba v tomto úkolu a zejména v kontrolách u menších a nově vzniklých podnikajících subjektů pokračovat.

Při kontrolách je nutno na zaměstnavatelích důsledně vyžadovat organizování vlastních jednorozhodných prověrek BOZP, neboť tam kde jsou pravidelně organizovány, je stav na tomto úseku lepší.

V dalších letech by bylo vhodné střídavě do kontrolní činnosti zařazovat samostatné úkoly v oblastech VTZ.

V rámci kontrolní činnosti je třeba nadále, zejména u nově vzniklých podnikajících subjektů, provádět i osvětu a poradenskou činnost orientovanou na plnění nejzákladnějších zákonných požadavků na úseku BOZP.

VI. Závěr

Při plnění úkolu 12.1.03 byla kontrolní činnost prováděna v souladu se zákonem č. 251/2005 Sb. Dle zadání byl cíl a náplň úkolu v Královéhradeckém kraji a Pardubickém kraji splněn. Získané údaje jsou pro další konání OIP velmi užitečné a podnětné.

Velice zajímavé je porovnání některých údajů s minulým rokem:

počet provedených kontrol narostl **1,7x** / z 420 na 719/

počet zjištěných nedostatků vzrostl **2,0x** / z 1713 na 3491/což je zhruba odpovídající nárůst.

Ale počet návrhů na udělení pokuty již stoupl **3,9x** / z 29 na 112/

výše návrhu na pokutu vzrostla dokonce **5,1x** / z 444 tis. Kč na 2.251 tis.Kč/.

To svědčí o velice výrazném zvýšení tlaku jednotlivých inspektorů na kontrolované osoby.

Úroveň řízení systému BOZP závisí do značné míry na trvalé péči a zájmu zaměstnavatelů o otázky bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci. Dále ve velké míře závisí i na odborné znalosti a zkušenosti osob zajišťujícím oblast řízení péče o BOZP. Daleko lepší úroveň a menší počet závad je zjišťován u zaměstnavatelů, kteří sami organizují vlastní pravidelné prověrky BOZP.

Vzhledem ke značnému počtu a závažnosti zjišťovaných nedostatků je nutno tento úkol i nadále zařazovat do programu kontrolních úkolů SUIP.

Úkol č. 11.1.34 – Kontrola systému opatření souvisejících s ochranou osob a zaměstnanců před úrazem elektrickým proudem

Cíl úkolu:

Hlavním cílem úkolu bylo ověření, zda a jakým způsobem je řešena bezpečnost osob při obsluze a činnosti na elektrickém zařízení a případná opatření na odstranění zjištěných nedostatků. Zadáním úkolu bylo provedení nejméně 40 kontrol u vybraných subjektů. Tento požadavek byl splněn, oblastním inspektorátem práce (OIP Hradec Králové) bylo provedeno celkem 71 kontrol. Kontroly byly prováděny jak u subjektů z oblasti průmyslu, tak i v oblasti stavebnictví, kde je riziko vzniku úrazu el. proudem značné.

Zjištěné skutečnosti z kontrol

V následujících přehledech jsou údaje o počtu zjištěných nedostatků v návaznosti na počet kontrol a počet zjištěných nedostatků, na předmět kontroly vyplývající ze zadání úkolu a nejčastěji porušených předpisů.

Kontroly celkem 71	Právníkové osoby	Podnikající fyzické osoby
Počet kontrol	66	5

* Celkem bylo zjištěno 252 nedostatků

Nedostatky podle předmětu kontroly ze zadání úkolu:

<i>Předmět kontroly</i>	<i>Počet nedostatků</i>	<i>Násobnost</i>	<i>Počet porušení</i>	<i>Počet subjektů</i>
Prevence rizik	58	58	58	29
Školení BOZP	11	11	11	11
OOPP	9	12	9	7
Plnění povinností při provozu EZ	96	102	96	34

* Nejvíce zjištěných nedostatků u jednotlivých položek:

- *Prevence rizik* - Hodnocení rizik je prováděno podle počítačových (SW) programů, kde jsou vyhodnocena rizika pro obsluhu elektrických zařízení. Rizika při činnosti, tzn. při práci na

elektrických zařízeních vyhodnocena nejsou a tím dochází k porušení ustanovení § 102 odst. 3 ZP.

- *Školení BOZP* - Zaměstnanci nejsou seznámeni se všemi předpisy, které doplňují jejich odborné předpoklady pro výkon práce vzhledem k možným rizikům, s nimiž přicházejí do styku a tím dochází k porušení ustanovení § 103 odst. 2 písm. c) ZP.

- *OOPP* - Zaměstnavatel v důsledku nedostatečného zhodnocení rizik nevybavuje pracovníky vhodnými OOPP zejména ve vztahu k ohrožení elektrickým obloukem při práci na elektrickém zařízení a tím dochází k porušení ustanovení § 104 odst. 1 ZP.

- *Plnění povinností při provozu EZ* - Nejsou prováděny kontroly, revize a údržba elektrických zařízení a spotřebičů včetně odstraňování nedostatků a tím dochází k porušení ustanovení § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb.

Nejčastěji zjištěné porušení ČSN v oblasti EZ

<i>Porušený předpis</i>	ČSN EN 50 110-1 ed.2	ČSN 33 1600 ed.2	ČSN 34 1090 ed.2	ČSN 33 1500
<i>Počet</i>	36	16	15	7

Následné kontroly plnění opatření vydaných OIP (HÚ 12.1.34N)

Byly provedeny 3 kontroly odstranění nedostatků. Při těchto kontrolách bylo zjištěno, že nedostatky byly kontrolovanými osobami odstraněny v daných termínech.

Činnosti mimo rámec úkolu související s oblastí plnění povinností při provozu elektrických zařízení

Šetření závažných pracovních úrazů

V průběhu roku 2012 byly šetřeny dva závažné pracovní úrazy na provozovaném elektrickém zařízení vysokého napětí.

Vyjádření k bezpečnosti elektrického zařízení pro orgány činné v trestním řízení

V průběhu roku 2012 byla na základě žádosti Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality SKPV, o vypracování odborného vyjádření z oboru bezpečnosti práce, vypracována dvě vyjádření z oblasti bezpečnosti elektrických zařízení.

Závěr:

Jak ukazují uvedené přehledy zjištění, byl takto nastavený úkol přínosem zejména pro prevenci případných úrazů, kdy jejich zdrojem je elektrická energie. Za správní delikty bylo kontrolovaným subjektům uloženo 27 sankcí v celkové výši 290.000,- Kč.

Přínosem takto nastaveného úkolu bylo i to, že nezahrnoval pouze úzký okruh činností podnikání, ale byl realizován v jakékoli oblasti. To také prokázalo přetrvávající nedostatky nejen ve stavebnictví, ale i v ostatních oborech.

Lze tedy konstatovat, že úkol splnil svůj účel a je vhodné v něm pokračovat i v dalších letech.

Úkol č. 11.1.35 – Dodržování předpisů při provozu tlakových nádob stabilních s rizikem výbuchu expandující vodní páry

Cíl úkolu:

Cílem kontroly bylo ověřit dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení při provozu hrazených technických zařízení - parních a kapalinových kotlů.

Tento úkol je pokračováním úkolu 11.1.35, který v loňském roce prováděli společně inspektoři tlakových a plynových zařízení.

Důvodem tohoto úkolu jsou skutečnosti, že parní a kapalinové kotle jsou stále zdrojem potenciačního rizika. Vzhledem k tomu, že provozovaných akumulátorů páry je minimum, byla provedena kontrola i v subjektech provozujících parní autoklávy, vyvíječe páry, středotlaké parní nádrže a podobná zařízení.

Kontroly byly zaměřeny zejména na technický stav v době provozu zařízení, na vybavenost a funkčnost ochranných zařízení kotlů, zabezpečovacích prvků plynového zařízení kotlen, na prověření provozně technické dokumentace, kvalifikace obsluh, provádění předepsaných kontrol a revizí. Důraz byl kladen na vyhodnocení kontrol a revizí, zejména na odstraňování zjištěných nedostatků.

Cílem každé kontroly bylo ověření, jakým způsobem zaměstnavatel přistoupil k vyhledávání rizik, jejich vyhodnocení a zejména jaká přijal opatření k jejich snižování včetně seznámení s riziky.

Realizace úkolu:

Kontroly byly prováděny v souladu se zadáním úkolu u 51 subjektů. Plánovaný počet kontrol byl splněn. Součástí inspekci bylo 12 následných kontrol, při kterých bylo zjištěno, že všechna opatření k odstranění zjištěných nedostatků z minulých let byla splněna. Dále bylo provedeno 5 následných kontrol u 5 subjektů, kde byla v letošním roce provedena kontrola. U všech subjektů byla veškerá uložená opatření splněna.

1) Systém obecné prevence

- Provedenými kontrolami bylo zjištěno, že všech 51 kontrolovaných subjektů v rámci působnosti OIP plní základní povinnosti zaměstnavatele spočívající ve vyhledávání a vyhodnocení rizik, možného ohrožení bezpečnosti, případně zdraví zaměstnanců a přijetí opatření k jejich odstranění nebo omezení.
- Pouze u 1 kontrolovaného subjektu nebyla ze strany zaměstnavatele vyhodnocena rizika spojená s obsluhou, údržbou tlakových a plynových zařízení (na ostatní zařízení vyhodnocena byla).
- U všech kontrolovaných subjektů byly znalosti pracovníků pověřených obsluhou tlakových zařízení, především parních a horkovodních kotlů, ve stanovených termínech ověřeny předzkoušením. Obsluhy těchto zařízení jsou pověřovány výkonem pracovní činnosti po pravidelném ověření zdravotního stavu.

- U 8 kontrolovaných subjektů bylo zjištěno, že zaměstnavatel nevede provozní technickou dokumentaci tlakového zařízení (pasporty), ve všech případech byla k dispozici evidence TNS a v 5 případech nebyly zpracovány pokyny pro provoz kovových nádob k dopravě plynů.
- U 5 kontrolovaných subjektů bylo zjištěno, že zaměstnavatel neorganizuje jedenkrát v roce prověrku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- U všech kontrolovaných subjektů zaměstnavatel přiděluje OOPP dle vlastního seznamu, jejich používání je ze strany zaměstnavatele kontrolováno.
- U 3 kontrolovaných subjektů nebyla ustanovena osoba odpovědná za technický stav a provoz TNS, v 1 případě osoba odpovědná za PZ a ve 3 případech za EZ.
- U všech kontrolovaných subjektů zaměstnavatel zajistil školení zaměstnanců o právních i ostatních předpisech, které doplňují jejich kvalifikační předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jejich práce a pracoviště v souladu se ZP.

2) Systém prevence technických zařízení

- V převážné části kontrolovaných subjektech jsou revize a zkoušky plynového a tlakového zařízení prováděny dodavatelsky, kontroly jsou zajišťovány pověřenými pracovníky kontrolovaných subjektů. Úroveň prováděných kontrol a revizí je rozdílná, závislá na znalostech provádějících pracovníků, zejména u pracovníků pověřených subjektem. Jednotlivými kontrolami bylo dále zjištěno, že revize kotlů byly prováděny u všech kontrolovaných subjektů, taktéž i revize plynových zařízení. V 1 případě nebyly provedeny kontroly plynových zařízení, pouze u 2 subjektů nebyly v termínech provedeny vnitřní revize a zkoušky těsnosti tlakových nádob stabilních.
- Pravidelná údržba s charakterem prevence je prováděna ve většině kontrolovaných subjektů. Údržba je zajišťována jednak dodavatelsky a jednak vlastními odbornými pracovníky. Kvalita údržby souvisí s výší finančních prostředků, které provozovatel do zařízení investuje a s odbornou úrovní obsluhy tlak. zařízení a většinou je pouze omezena na zajištění provozuschopnosti předmětných zařízení.
 - u 2 kontrolovaných subjektů nebyl dodržen termín vnitřních revizí TNS
 - u 2 kontrolovaných subjektů nebyl dodržen termín zkoušek těsnosti TNS
 - u 21 kontrolovaných subjektů není zajištěna pravidelná preventivní údržba TNS

3) Kontrola na pracovišti :

- U 10 kontrolovaných subjektů nebyl ze strany zaměstnavatele zajištěn bezpečný přístup obsluhy k zařízení a manipulační prostor pro pracovníky provádějící kontroly, revize, zkoušky a údržbu provozovaného zařízení.

- Zaměstnavatelé při plnění zákonné povinnosti nezajistili v 21 případech kontrolovaných subjektů, aby průmyslové rozvody a potrubní systémy byly chráněny proti korozi, případně proti tepelnému namáhání. Ve většině případů se jednalo o přírodní potrubí k TNS.
- 26 kontrolovaných subjektů nezajistilo provést označení jednotlivých potrubí bezpečnostními značkami v závislosti na druhu, teplotě a směru dopravy látek.
- Ze strany zaměstnavatelů nebyla u 6 kontrolovaných subjektů věnována pozornost prostorům, kde byly umístěny tlakové nádoby stabilní, kde povrch podlah není rovný.
- Kontrolované osoby jako zaměstnavatelé neplní povinnosti, a to v 15 případech, zajistit provádění kontrol zabezpečovacího zařízení (zkoušky PV, nulování tlakoměrů), především u provozovaných TNS.
- V objektech, kde byly umístěny TNS, bylo u 10 kontrolovaných subjektů zjištěno neplnění povinností, a to označit dveře bezpečnostním značením.

Kontrolou na pracovišti byly nejčastěji zjištěny tyto nedostatky:

- neoznačení potrubí bezpečnostními značkami (26)
- nezajištění ochrany průmyslových vedení proti korozi (21)
- neprovádění řádné a pravidelné údržby u TNS (21)
- neprovádění kontrol zabezpečovacího zařízení u TNS (15)
- neoznačené dveře bezpečnostním značením (10)
- nezajištěn bezpečný přístup obsluhy k zařízení a manipulační prostor pro pracovníky provádějící kontroly, revize, zkoušky a údržbu provozovaného zařízení (10)

Kontrolou na pracovišti byly zjištěny tyto nejzávažnější nedostatky:

- neprovádění kontrol zabezpečovacího zařízení u TNS (15)
- neprovádění vnitřních revizí TNS (2)
- neprovádění zkoušek těsnosti TNS (2)
- nevyhledávání rizik souvisejících s provozem TZ (1)

4) Oblast pracovních podmínek

V oblasti dodržování pracovních podmínek zaměstnavatelem, zejména práce přesčas a rozvržení pracovní doby nebylo v souvislosti s provozem plynových a tlakových zařízení zjištěno porušení

5) Vybavení OOPP

Pokud se týká vybavení a používání OOPP, u všech subjektů bylo zjištěno, že předepsané OOPP jsou přidělovány dle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik.

6) Doporučení OIP

V souladu s ustanovením § 7 odst. 1 písm. k) zákona č. 251/2005 Sb. byla navržena ve 2 případech doporučení, v jenom případě technické, ve druhém pak organizační.

7) Návrhy opatření

U všech 51 kontrolovaných subjektů bylo vydáno opatření k odstranění nedostatků v přiměřených termínech.

Za zjištění závažných nedostatků v oblasti BOZP při provozu plynových a tlakových zařízení byla 4 kontrolovaným subjektům uložena pokuta příkazem na místě.

Ve 2 případech bylo zahájeno správní řízení a následně uložena pokuta příkazem z OIP HK.

8) Opatření k úrazovosti

U všech 51 kontrolovaných subjektů jsou vedeny záznamy o všech úrazech v knize úrazů.

Ve všech kontrolovaných subjektech byla proti opakování pracovních úrazů přijata jak technická, tak organizační opatření spočívající v seznámení zaměstnanců s úrazovým dějem včetně nového proškolení.

Zhodnocení:

U všech kontrolovaných subjektů lze konstatovat, že nedostatky zjištěné při kontrolách nebyly ohrožující a provozovatelé se s nimi rychle a bez zbytečných průtahů vypořádávali.

Přínosem prováděných kontrol je dle našeho názoru skutečnost, že zaměstnavatelé byli upozorněni na plnění povinností souvisejících s provozem tlakových zařízení. Plnění těchto povinností by mělo vést k zodpovědnějšímu přístupu při zajištění bezpečného a spolehlivého provozu tlakových zařízení a tím i snížení rizika možného ohrožení zdraví.

Většina kontrolovaných tlakových zařízení byla ve velmi dobrém stavu. Více nedostatků bylo zjišťováno v souvislosti s provozem kovových nádob k dopravě plynu. Tato oblast je ze strany provozovatelů podceňována, a tím i částečně zanedbávána.

V některých případech byla provedena namátková kontrola činnosti revizních techniků. Kontrolou bylo dále zjištěno, že všichni kontrolovaní revizní technici mají pro svoji činnost platná osvědčení a oprávnění. Z předložených zpráv o revizích je patrná zásadní rozdílnost ve zpracování, zejména technických podkladů, vyplývající z délky praxe v oboru.

Doporučujeme provádět kontroly revizních techniků i při plnění úkolů v oblasti VTZ v roce 2013. Dále doporučujeme provést kontrolu zaměřenou na provoz kovových nádob k dopravě plynu, neboť ne všichni provozovatelé si plní všechny povinnosti vyplývající z příslušných předpisů, především pak vypracování pokynů a seznámení zaměstnanců s těmito pokyny.

Úkol č. 12.1.36 – Bezpečnost práce při provozu jevištních technologických zařízení a zdvihacích plošin pro osoby s omezenou pohyblivostí v divadlech a ve veřejně přístupných budovách

Cíl úkolu:

Na základě zadání úkolu č. 12.1.36 SÚIP Opava pro rok 2012 provedla odborná skupina zdvihacích zařízení v regionu Královéhradeckého kraje a Pardubického kraje celkem 45 kontrol.

Předmětem kontroly bylo zejména:

- Systém obecné prevence tzn. odborná způsobilost obsluh a vedení předepsaných provozních dokladů se zaměřením na návod od výrobce, revizní knihu, údržbový deník, u zdvihacích plošin pak na řádné a viditelné značení ovládacích prvků.
- U technických zařízení zajišťování předepsaných kontrol a údržby zařízení tzn. revize zařízení, dále na revize a revizní zkoušky včetně kontroly odborné způsobilosti revizního technika ZZ, např. kvalita práce a obsah protokolu, platnost oprávnění a osvědčení.
- Na pracovišti např. ověření stavu pochůzných ploch, jevištních lávek, ochranných zábradlí, ocelových schodišť a výstupních žebříků, dále ověření funkce koncových poloh a prvků zdvihacích zařízení, ověření funkce bezpečnostních vypínačů u krajních poloh zvedacích stolů, jevištních propadů a nákladních výtahů nebo plošin a na rizika vyplývající z provozu. U zdvihacích plošin zejména pak na omezení možného ohrožení cílených osob a jejich doprovodu, dále na střížná místa, možnost pádu zdvižené plošiny, možnost střetu s pevnou částí okolní konstrukce.

Cílem úkolu bylo ověření, jak právnické osoby plní stanovené povinnosti zaměstnavatele pro zajišťování bezpečnosti práce při provozu jevištních zařízení a zdvihacích plošin pro osoby s omezenou pohyblivostí v divadlech a ve veřejně přístupných budovách.

Realizace úkolu:

V zadání úkolu bylo stanoveno, že OIP vyberou ke kontrole minimálně 15 subjektů na jednoho inspektora. Kontrola byla prováděna podle jednotného kontrolního seznamu. Zadání bylo na OIP v Hradci Králové splněno. Byla vybrána větší divadla, dále aktivní kulturní zařízení a objekty veřejně přístupné, kde jsou provozovány plošiny a výtahy pro osoby s omezenou pohyblivostí.

V rámci provedených 45 kontrol odbornou skupinou OIP v Hradci Králové bylo zjištěno celkem 131 nedostatků.

Nejčastěji zjišťované nedostatky:

- nezajištění podmínek pro bezpečné a nezávadné a zdraví neohrožující používání zařízení = neodstraňování závad zjištěných při revizích jevištních zařízení a odborných prohlídkách výtahů
- neurčení osoby zodpovědné za provoz elektrických zařízení
- nevyhodnocení rizik v souvislosti s provozem jevištních technologických zařízení

- chybějící zábradlí u schodů na jeviště a neoznačení, resp. nerozeznatelnost prvního a posledního stupně schodišťového ramene od okolní podlahy
- nezajištění osvětlovacích těles předepsaným způsobem, a to dvěma nezávisle působícími prvky
- nevedení údržbových deníků jevištních zařízení
- nenaplnění některých základních požadavků ČSN 91 8112, týkající se bezpečnosti práce při provozu jevištních technologických zařízení

U kontrolovaných subjektů byly uloženy dvě sankce v celkové výši 30.000 Kč.

Závěrem:

Lze konstatovat, že zadání úkolu splnilo své poslání a má přínos na úroveň péče o bezpečnost práce zaměstnanců a na technickém stavu zařízení. U většiny kontrolovaných subjektů došlo ke zlepšení stavu oproti prováděné kontrole daného tématu v roce 2001. Zlepšením stavu došlo ke snížení možného ohrožení zdraví zaměstnanců i veřejnosti. U kontrolovaných subjektů nebyl evidován žádný závažnější úraz.

Úkol č. 12.1.39 – Kontrola plnění úkolů zadavatele stavby a koordinátora BOZP na staveništi

Na základě praktických zkušeností z hodnocení kontrol plnění povinností zadavatelů staveb a koordinátorů BOZP na staveništi ve srovnání s předcházejícím rokem 2011 je patrné, že

- velké a střední stavební společnosti již znají povinnosti zadavatele staveb uložené zákonem č. 309/2006 Sb.
- zadavatelé staveb, především obecní úřady, které provádějí velké investice jen ojedinele, jsou na tuto skutečnost upozorněni dodavatelem akce až v průběhu výběrových řízení a tím není plněna povinnost jmenování koordinátora v rámci přípravy akce
- v mnoha případech je povinnost jmenování koordinátora při realizace díla přenášena v rámci dodavatelských smluv na hlavního dodavatele díla. Důvodem je financování služeb koordinátora, kdy se jeho náklady započítají do ceny díla.

I. Vyhodnocení dodržování ověřovaných požadavků

A. Kontrola plnění povinností zadavatele stavby

1. Při kontrolách na staveništních inspektoři zjistili, že zadavatelé nedoručili inspektorátu (OIP Hradec Králové) ve 12 případech kontrolovaných subjektů oznámení o zahájení prací, nejpozději do 8 dní před předáním staveniště zhotoviteli.

U dvou kontrolovaných subjektů bylo zjištěno, že stejnopis o zahájení prací nebyl vyvěšen na viditelném místě u vstupu na staveniště po celou dobu provádění stavby. Tento nedostatek byl vždy v průběhu kontroly odstraněn. Toto zjištění bylo nejčastějším nedostatkem, v 6 případech byly podány návrhy pokut za správní delikt.

2. Kontrola obsahové stránky oznámení o zahájení stavby nebyla souvisle prováděna, protože ne každé doručené oznámení bylo individuálně inspektorem posuzováno.
3. Neprovedení vyvěšení oznámení o zahájení prací bylo zjištěno v 6 případech, což se projevilo v množství podaných návrhů na udělení pokut.
4. Zpracování plánu bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci nebylo provedeno v jednom případě.
5. Neurčení koordinátora ve fázi přípravy stavby je často opakovanou závadou, kterou však nelze napravit v době, kdy inspektoři provádějí kontrolní činnost při realizaci díla.
6. Při kontrolách inspektoři zjistili, že zadavatelé staveb neurčili potřebný počet koordinátorů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništích, a to v 5ti případech.

B. Kontrola plnění povinností koordinátora BOZP na staveništi

Posuzování úrovně zpracování plánu bezpečnosti práce na staveništi je subjektivní záležitostí. Obecné podmínky realizace stavby jsou ve všech případech totožné, hlavní problém je v tom, že koordinátoři neřeší konkrétní podmínky na pracovišti z důvodu neznalosti pracovních postupů.

Odborná úroveň některých koordinátorů je mnohdy zarážející. Mnozí postrádají základní znalosti v oblasti stavebních prací, pracovních postupů či využití stavební techniky. Tato zásadní negativa jasně dokazují nízkou úroveň znalostí (některých) koordinátorů. Svaz koordinátorů, který uděluje způsobilost, by měl posoudit především jejich odbornou znalost, praxi a zkušenosti, bohužel kontrolní systém ze strany svazu v této oblasti prozatím neexistuje.

Nedostatky v bodech 5 – 9 kontrolního seznamu nebyly zjištěny.

II. Návrh opatření

Kontroly v roce 2012 naznačily, že v mnoha případech - ve srovnání s rokem 2011 – došlo ke zvýšení plnění povinností zadavatele stavby v tom, že již byl určen koordinátor při realizaci stavby a vypracován plán BOZP. V činnosti koordinátorů však k podstatným změnám nedošlo. Situace potvrzuje pouze formální naplnění požadavku zákona, přičemž v některých případech stav neukazuje, že by určení koordinátora na staveništi bylo přínosem pro zlepšení úrovně bezpečnosti práce.

Tabulka č. 1Údaje o úkonech provedených OIP – HU 12.1.39

Počet kontrol	45	100 %
Počet kontrolovaných subjektů Počet fyzických osob (není PFO)	44 1	
Počet zjištěných závad	34	
Počet udělených pokut	11	
Výše návrhů pokut	138.000,- Kč	

Tabulka č. 2Nejčastěji porušené předpisy v rámci kontrol HU 12.1.39

Předpis	Počet porušení	% ze zjištěných porušení
Zák. č. 309/2006 Sb. § 15 odst. 1	17	50 %
Zák. č. 309/2006 Sb. § 15 odst. 2	3	9 %
Zák. č. 309/2006 Sb. § 14 odst. 1	5	15 %
Zák. č. 309/2006 Sb. § 14 odst. 4	4	12 %
Zák. č. 262/2006 sb. § 102	1	3 %
Zák. č. 262/2006 sb. § 103	1	3 %
NV č. 101/2005 Sb. §4	1	3 %
NV č. 362/2005 Sb. § 4	2	5 %
Celkem	34	100%

Úkol č. 12.1.41 – Kontrola zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve školách a školských zařízeních zřízených pro praktické vyučování

Cíl úkolu:

Plánovaný počet 15 kontrolovaných subjektů byl u Oblastního inspektorátu práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj splněn. Celkem byla kontrola provedena u 20-ti škol a školských zařízení zabezpečujících praktickou výuku žáků. Z uvedeného počtu byla provedena kontrola u 2 základních škol. Kontroly byly provedeny v souladu se zadáním úkolu v rozsahu stanoveném kontrolním seznamem.

Realizace úkolu:

Je žádoucí předeslat, že v porovnání s předchozím kalendářním rokem 2011, kdy byl plněn úkol 11.1.41, došlo k výraznému poklesu zjišťovaných nedostatků. Důvodem ovšem nebyla jenom reálná hrozba možné kontroly ze strany OIP, ale zejména zvýšená aktivita kontrol ze strany zřizovatelů školských zařízení a také ze strany školní inspekce. Proto zjišťované závady byly běžného charakteru, které tzv. „přinesl život“. Například po odchodu

zaměstnanec do důchodu prevence rizik již nebyla zabezpečena odborně způsobilou osobou, nerovný povrch v komunikacích byl způsoben mrazem, nebo chybějící bezpečnostní značení vykládacích a nakládacích ramp a také rozvodů plynu a tlakového vzduchu bylo důsledkem nedokončených opravných nebo rekonstrukčních prací. Skutečností bylo také zjištění, že u školských zařízení, u kterých delší dobu nevznikl pracovní úraz zaměstnanec došlo k „zestárnutí knihy úrazů“, která již nespĺňovala požadavek pro evidenci pracovních úrazů v rozsahu ustanovení § 2 NV č.201/2010 Sb.

Celkem **u 7-mi školských zařízení nebyly zjištěny nedostatky**. Podle jednotlivých bodů kontrolního seznamu byly u dalších 13-ti kontrolovaných objektů zjištěny následující skutečnosti:

Pozn.: Pro názornost jsou současně uváděna zjištěny z roku 2011.

➤ Školení zaměstnanců z BOZP včetně zdravotní způsobilosti:

Bod 1 Bez nedostatků

Rok 2011:

- 3x **obsah a osnovy školení neobsahovaly platné právní a ostatní předpisy k zajištění BOZP** /zejména příslušná paragrafová ustanovení platného zákoníku práce a NV č. 201/2010 Sb., které vstoupilo v platnost dnem 1. ledna 2011/ - porušeno ustanovení § 103 odst. 2 ZP apod.;
- v oblasti školení BOZP žáků a studentů /obsah stanoven učebními osnovami/ bylo 2x vydáno opatření /doporučení/ ohledně novelizace obsahu školení BOZP.

➤ Vyhledávání a hodnocení rizik, přijímání opatření k omezení jejich působení:

Bod 2

1x kontrolovaná osoba nezajišťovala plnění úkolů prevenci rizik odborně způsobilou osobou

Porušeno ust. § 9 odst. 2 zákona č. 309/2006 Sb.

Pozn.: Žáci vyšších ročníků podle učebních osnov, v rámci plánované odborné výuky, absolvují také stanovenou praktickou výuku u smluvních partnerů školy na základě dvoustranných „Smluv o zajištění praktické přípravy žáků ...“, které v některých případech velice obecně řeší požadavek na proškolení žáka druhou smluvní stranou z problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na daném pracovišti. Proto orgánem inspekce práce celkem v 11-ti případech bylo vydáno opatření /doporučení/, aby uvedené dvoustranné smlouvy, přestože v případě odborné praxe žáka se nejedná o pracovněprávní vztah, byly doplněny o požadavek ustanovení **§ 103 odst. 1 písm. f) zákoníku práce** v platném znění, s důrazem na dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a zejména na seznámení s riziky možného ohrožení života a zdraví, která se týkají jejich práce a pracoviště, s výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik.

Rok 2011:

- 4x kontrolovaná osoba **nevyhledala a nevyhodnotila všechna rizika** možného ohrožení života a zdraví při praktické výuce **a nepřijala opatření k jejich odstranění** - porušeno ustanovení § 102 odst. 3 ZP;

➤ OOPP, mycí, čistící a dez. prostředky a ochranné nápoje:

Bod 3 Bez nedostatků

Bod 4

1x kontrolovaná osoba důsledně nekontrolovala používání OOPP studenty při praktické výuce

Porušeno ustanovení § 104 odst. 4 zákoníku práce v platném znění

Rok 2011:

- 1x kontrolovaná osoba důsledně **nekontrolovala používání OOPP** studenty při praktické výuce - porušeno ustanovení § 104 odst. 4 ZP

➤ Evidenze pracovních úrazů:

Bod 5

3x nevedena evidence v rozsahu stanoveném ustanovením § 2 Nařízení vlády čís. 201/2010 Sb. /*Starý vzor knihy úrazů*/

Porušeno ust. § 105 odst. 7 písm. a) zákoníku práce v platném znění

Rok 2011

- 1x kontrolovaná osoba **nepřijala opatření proti opakování pracovního úrazu zaměstnance** - porušeno ustanovení § 105 odst. 5 ZP /jednalo se spíše o nevedení dokumentace dle požadavku ustanovení § 103 odst. 1 poslední věta za písm. l);

➤ Stanovení opatření a jejich realizace proti opakování pracovních úrazů:

Bod 6 Bez nedostatků

➤ Provozní dokumentace:

Bod 7

1x pro sklad materiálu nezpracován „Místní řád skladu“ dle požadavku čl. 4.1.1 ČSN 26 9030

Porušeno ust. § 102 odst. 1 zákoníku práce v platném znění

➤ Bezpečný provoz a používání zařízení:

Bod 8

2x bezpečnostním značením neoznačen rozvod plynu a tlakového vzduchu;

Porušeno ust. § 4 odst. 1 NV č.101/2005 Sb., Příl. čl. 2.2.4;

2x bezpečnostním značením neoznačen volný okraj nakl. a vykl. rampy;

Porušeno ust. § 4 odst. 1 NV č.101/2005 Sb., Příl. čl. 6.1;

2x bezpečnostním značením neoznačen snížený podchod pro pěší;

Porušeno ust. § 4 odst. 1 NV č.101/2005 Sb., Příl. čl. 3.4.6;

2x nerovná a nebezpečná komunikace pro pěší;

Porušeno ust. § 4 odst. 1 NV č.101/2005 Sb., Příl. čl. 5.1;

1x neoznačen první a poslední schodišťový stupeň;

Porušeno ust. § 4 odst. 1 NV č.101/2005 Sb., Příl. čl. 5.10;
1x prosklené dveře bez bezpečnostního značení;

Porušeno ust. § 4 odst. 1 NV č.101/2005 Sb., Příl. čl. 3.4.2;
1x neoznačené regály nosností a počtem buněk ve sloupci

Porušeno ust. § 4 odst. 1 NV č.101/2005 Sb., Příl. čl. 10.2;

➤ Kontroly, revize bezpečný provoz a používání:

Bod 9

1x poškozená odsávací hadice výfukových plynů v autodílně;

Porušeno ust. § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 309/2006 Sb.;

➤ Vedení provozní dokumentace k nářadí pro tělesnou výchovu:

Bod 10

Bez nedostatků

➤ Údržba a kontroly pro nářadí pro tělesnou výchovu:

Bod 11

1x neprovedena roční kontrola venkovního hřiště dle požadavků čl. 26 odst. 3 MP MŠMTV /venkovní hřiště s tartanovým povrchem bylo v 3-leté záruce/;

Porušeno ust. § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb.;

➤ Elektrická zařízení /učebny, dílny, laboratoře/:

Bod 12

Bez nedostatků

➤ Pohyblivé a poddajné přívody elektrické instalace:

Bod 13

Bez nedostatků

➤ Osoba odpovědná za elektrická zařízení:

Bod 14

Bez nedostatků

➤ Skladování nebezpečných látek a přípravků:

Bod 15

Bez nedostatků

Rok 2011 Stroje, technická zařízení a nářadí:

- **4x nebyla vedena provozní dokumentace technického zařízení v požadovaném rozsahu** - porušeno ustanovení § 4 odst. 2 NV č. 378/2001 Sb. Jednalo se zejména o technickou dokumentaci k výukovým pomůckám a panelům, v jednom případě po rekonstrukci učebny nebyla dodána dokumentace dodavatelskou firmou;
- **1x stav technického zařízení neodpovídal požadavkům BOZP** - porušeno ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 309/2006 Sb. Jednalo se o stojanovou dvoukotoučovou brusku bez funkčních odsávacích hadic;

- **3x** bylo zjištěno, že stroje, technická zařízení a nářadí nebyly řádně udržovány, kontrolovány a revidovány - porušení ustanovení § 4 odst. 1 NV č. 378/2001 Sb.

Rok 2011 Pracoviště a prostory praktického vyučování:

- **Vhodnost pracovišť s ohledem na prováděné činnosti a praktické vyučování** bylo zjištěno:
 - **5x regály** a různé držáky pomůcek **neoznačena nosnost a počet buněk ve sloupci** - porušení ustanovení § 4 odst.1 NV č. 10102005 Sb., příloha bod 10.2;
 - **2x rozvody technického plynu neoznačeny bezpečnostním značením podle druhu a směru dopravované látky /acetylen a dusík/** - porušení ustanovení § 4 odst.1 NV č. 101/2005 Sb., příloha bod 2.2.4;
 - **5x schodiště bez označení prvního a posledního schodišťového stupně, nebo bez madla** - porušení ust. § 4 odst.1 NV č. 101/2005 Sb., příloha bod 5.10;
 - **2x vrata bez možností aretace v otevřené poloze** - porušení ustanovení § 4 odst. 1 NV č. 101/2005 Sb., příloha bod 3. 4. 1 ;
 - **1x osvětlovací těleso bez krytu** - porušení ustanovení § 102 odst. 1 ZP;
- **1x kontrolovaná osoba neměla pro sklad latí a prken zpracovaný místní řád skladu podle ČSN 26 9030 čl. 4.1.1-** porušení ustanovení § 102 odst. 1 ZP;

➤ Bezpečnostní značky, značení, piktogramy:

Bod 16 Bez nedostatků

➤ Bezpečnost způsobu organizace práce a stanovených prac. postupů:

Bod 17 Bez nedostatků

Bod 18 Bez nedostatků

Závěr:

V závěru lze konstatovat, že vzhledem k charakteru a závažnosti zjištěných nedostatků nebylo ani v jednom případě přistoupeno k udělení finanční pokuty, pouze ve 13-ti případech bylo vydáno opatření k odstranění zjištěných nedostatků v nařízených termínech podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. k) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

Jak již výše uvedeno, školská zařízení jako příspěvkové organizace podléhají nemalé kontrolní a inspekční činnosti ze strany svých zřizovatelů, proto lze souhrnně konstatovat, že kontrolou předložené dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců a žáků školy a také fyzickou kontrolu pracovišť zajišťujících odbornou výuku žáků, se zaměřením na způsob organizace práce a stanovených pracovních postupů podle výukových programů, na vhodnost pracovišť s ohledem na prováděné činnosti a praktické vyučování a také na technický stav strojů a technických zařízení nebyly zjištěny závady nebo nedostatky vyžadující ze strany OIP přijetí okamžitých opatření k jejich odstranění, zákazu činnosti nebo vyřazení z provozu, nebo které by opravňovaly orgány inspekce práce k udělení finančních postihů.

Úkol č. 12.1.42 – Kontrola systému BOZP v zemědělství se zaměřením na živočišnou výrobu

Cíl úkolu:

Kontrola v oblasti zemědělství v rámci úkolu bylo podrobena cca 50 kontrolovaných subjektů. Ve výčtu převažovaly právnické osoby. Z celkového počtu provedených kontrol byla pouze jedna bez zjištěných nedostatků. Pokud jde o počet zjištěných nedostatků u jednotlivých subjektů, připadá více jak 5 nedostatků na kontrolovanou osobu.

Nejvíce závad je zjištěno v souvislosti s vlastním pracovištěm kontrolovaných osob. Pracoviště zemědělských podniků stále v mnoha případech nesplňují požadavky na pracoviště a pracovní prostředí dle NV 101/2005 Sb.

Hned za počtem nesplněných požadavků kladených na pracoviště je v počtu porušení na druhém místě neprovádění řádné údržby a kontrol, popř. revizí ze strany kontrolovaných subjektů. Absence dokladů o prováděných kontrolách ze strany zaměstnavatele vychází stále z přetrvávajícího nedostatku, kdy stroje a zařízení nejsou vybaveny průvodní dokumentací. Zaměstnavatel zapomíná na povinnost zpracovat v těchto případech místní provozní bezpečnostní předpisy a v nich pak stanovit provádění kontrol nejméně jednou za dvanáct měsíců. V mnoha případech se rovněž ukazuje, že zaměstnavatel v důsledku špatného systému vnitřní kontroly neudrží řádný stav věcí. Typickým případem je poškození krytů a bezpečnostních zařízení bez sjednané nápravy v průběhu provozu. Zařízení jsou v těchto případech sice vybavena ochranným zařízením, ale ta pak nesplňují minimální požadavky na ně kladené. Jsou například snadno odnímatelné a odpojitelné.

Tam kde existuje riziko kontaktu nebo zachycení zaměstnance pohybujícími se částmi pracovního zařízení, jsou zařízení zpravidla již vybavena zábranami nebo ochranným zařízením, ale ta vykazují nedostatky ve funkčnosti či jsou poškozena a náprava v důsledku absence kontrolních mechanismů nebyla sjednána. Takováto zařízení s nesplněnými minimálními požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení v závislosti na příslušném riziku vytvářeném daným zařízením jsou „časovanou bombou“ pokud jde o pravděpodobnost úrazového děje.

Jako zvlášť závažný nedostatek se jeví zmiňovaný stav některých ochranných zařízení, kdy nesplňují minimální požadavek, aby uvedená zařízení nebyla snadno odnímatelná nebo odpojitelná. Kontrolované osoby vychází ze skutečnosti, že ochranné zařízení fyzicky existuje, ale v rámci systému vnitřní kontroly již neřeší jeho funkčnost co do poskytované ochrany. K těmto případům dochází velice často u zařízení, u kterých se nachází servisní místa například pod ochrannými kryty. Zaměstnanci si tyto kryty uzpůsobí tak, aby byly jednoduchým způsobem snímatelné a v případě servisních úkonů se následně nemuseli zatěžovat úkony vedoucími k sejmutí těchto krytů.

K posunu oproti předchozím letům nedošlo ani v případě využívání bezpečnostních značek. Nejsou účelně využívány výstražné nebo informační značky, sdělení, značení nebo signalizace v souladu s NV č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů. U nově pořízených strojů a zařízení zaměstnavatelé neřeší jejich obnovu v důsledku jejich poškození následkem používání strojních zařízení v náročném prostředí zemědělské prvovýroby.

S absencí systému vnitřní kontroly ve vztahu k nastavenému systému BOZP v podnicích souvisí velká četnost (třetí v pořadí) porušení ustanovení § 102, odst. 1 Z 262/2006 Sb. zákoníku práce. Zde je třeba zaměstnavatelům připomenout, že v případě organizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímání opatření k předcházení rizikům, se jedná o nepřetržitý proces, proces neustále „živý“, který je třeba soustavně rozvíjet v návaznosti na probíhající proces výroby, nákup strojů a zařízení, zavádění nových technologií, obsazování nových profesí atd.

Výše uváděné nedostatky s vysokou četností výskytu souvisí jednak s absencí systému vnitřní kontroly bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v souvislosti s tím, že zaměstnavatelé opomíjejí požadavky zakotvené v § 3 NV 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí. Nevyužívají organizačních opatření k zajištění stavu, kdy pracoviště musí splňovat požadavky uvedeného nařízení tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost a zdraví osob.

S odvoláním na požadavek výše uvedeného předpisu zaměstnavatelé nemají jasně stanovenou odpovědnost pro vedoucí pracovníky, kterým podléhají v rámci organizační struktury jednotlivá pracoviště. Tato situace má pak za následek to, že při vytknutí nedostatku ze strany inspektora, zaměstnavatelé teprve začínají řešit otázku, kdo tuto závadu měl zjistit a komu podléhá dané zařízení co do kompetencí v podniku...

Pouze zřídka zaměstnavatel jasně a transparentně určil osoby, k jejichž povinnostem patří zajišťování bezpečného provozu, používání, údržby, úklidu, čištění a oprav pracovišť, viz požadavek § 3, odst. 3, písm. a) NV 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí.

Rovněž v mnoha případech u kontrolovaných osob není určena osoba odpovědná za vedení příslušné dokumentace a záznamů o vybavení pracoviště jak požaduje požadavek § 3, odst. 3, písm. b) NV 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí. Tyto nedostatky mají pak za následek vysokou četnost porušení na jednotlivých pracovištích, kdy dochází ze strany zaměstnavatele k patové situaci a k hledání odpovědi na otázku, kdo za příslušné pracoviště vlastně zodpovídá.

Na úseku prevence rizik a školení je situace jako v minulých letech uspokojivá. Kontrolované osoby již vnímají jako nezbytné to, že „Péče o BOZP uložená zaměstnavateli je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.“ V návaznosti na znění § 302 ZP, kde mezi povinnostmi zaměstnavatelů je vytváření příznivých pracovních podmínek a zajišťování BOZP, došlo ke znatelnému posunu. Problematika ochrany zdraví svých zaměstnanců již není zdaleka okrajovou záležitostí.

V návaznosti na trvale vysokou úrazovost při práci se zvířaty, zaměstnavatelé věnují více pozornosti při stanovení pracovních postupů v chovu zvířat.

Z provedených kontrol lze pozitivně hodnotit stav, kdy zaměstnavatelé přestávají spoléhat na ústní formu seznámení s pracovními postupy a zdokonalují systém bezpečnosti v podniku s důrazem na prokazatelnost v případě sporu. Postupně si uvědomují nezbytnost vedení dokumentace právě o pracovních postupech.

V oblasti provádění kontrol a revizí provozovaných strojů a zařízení je stálým nedostatkem neodstraňování závad, které jsou uvedeny v revizních zprávách.

Na úseku prevence rizik je stálým nedostatkem, podobně jako v předchozím roce, neseznamování se s riziky prostřednictvím písemné dohody v případech, kdy na jednom pracovišti pracují zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů.

Nejčastěji se vyskytující závady:

- Nesplnění požadavků kladených na pracoviště a pracovní prostředí **§ 4, odst. 1, NV č. 101/2005 Sb.**
- Nesplnění požadavků na výrobní a pracovní prostředky a zařízení **§ 4, odst. 1, písm. c Z 309/2006 Sb.** (stroje a technická zařízení nejsou pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány)
- Nesplnění požadavku vytvářet bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům **§ 102, odst. 1. Z 262/2006 Sb.**
- Nesplnění požadavků na výrobní a pracovní prostředky a zařízení **§ 4, odst. 1, písm. a Z 309/2006 Sb.** (stroje a technická zařízení nejsou vybaveny ochrannými zařízeními, která chrání život a zdraví zaměstnanců)

Četnost nedostatků dle objektů kontroly:

Řízení péče o bezpečnost práce v organizacích	85
Výrobní a provozní budovy	52
Sklady a skladování	26

Závěr v oblasti kontrolní činnosti pro oblast zemědělství:

- Zaměstnavatelé zdokonalují systém bezpečnosti v podniku s důrazem na prokazatelnost v případě sporu.
- Zaměstnavatelé se doposud nevypořádaly s požadavky kladenými na pracoviště a pracovní prostředí dle NV 101/2005 Sb.
- Zaměstnavatelé opomíjejí požadavky výše uvedeného nařízení vlády, a to v § 3, kdy nevyužívají svých organizačních opatření k zajištění stavu, kdy pracoviště musí splňovat požadavky uvedeného nařízení tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost a zdraví osob.

- Zaměstnavatelé nemají jasně stanoveny odpovědnosti v podniku za jednotlivá pracoviště a v návaznosti na tuto skutečnost není funkční systém vnitřní kontroly nesplněných požadavků kladených na pracoviště a pracovní prostředí dle NV 101/2005 Sb.
- Zaměstnavatelé podceňují ustanovení o minimálních požadavcích na bezpečný provoz a používání zařízení v závislosti na příslušném riziku vytvářeném daným zařízením dle § 3, odst. 1 NV 378/2001 Sb.
- V oblasti provádění kontrol a revizí provozovaných strojů a zařízení je stálým nedostatkem neodstraňování závad, které jsou uvedeny v revizních zprávách.
- Zaměstnavatelé, podobně jako v předchozím roce, se neseznamují s riziky prostřednictvím písemné dohody v případech, kdy na jednom pracovišti pracují zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů.
- Malá pozornost je ze strany zaměstnavatelů věnována skladovému hospodářství. Těmto objektům je třeba věnovat zvýšenou pozornost ve vazbě na požadavek ČSN 26 90 30. Obdobně je třeba přistupovat i při řešení problematiky skladů olejů, PHM a tuhých maziv.

Úkol č. 12.1.49 – Integrovaná inspekce podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií

1. Schvalování bezpečnostní dokumentace:

- 3 x aktualizované Bezpečnostní zprávy
- 1 x Bezpečnostní zpráva
- 1 x Bezpečnostní program
- 1 x Návrh na zařazení do skupiny B (přeřazení ze skupiny A)

Připomínky k předloženým dokumentacím.....nebyly

2. Kontrola podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií.

V působnosti OIP Hradec Králové bylo v roce 2012 celkem 17 subjektů

- 10 x skupina B
- 7 x skupina A

Ve schváleném plánu kontrol na rok 2012 bylo pro OIP HK k inspekci stanoveno celkem 15 subjektů.

Kontrola byla uskutečněna ve všech 14 subjektech

Inspektoři OIP se zúčastnili všech plánovaných kontrol v termínech dohodnutých s OI ČIŽP.

Následné kontroly:

Bylo uskutečněno 10 následných kontrol, z toho 8 x ve skupině B, 2 x ve skupině A. Všechna uložená opatření byla splněna.

Výčet nejzávažnějších porušení:

- a) Kontrolovaná osoba provozuje aparaturu FA 1, u které přívodní potrubí medií nejsou před ovládacími armaturami označena piktogramy na viditelném místě. Kontrolovaná osoba jako zaměstnavatel porušila povinnost zajistit, aby potrubní vedení, která vedou nebezpečné chemické látky, byla po celou dobu označena piktogramy na viditelném místě a podle potřeby i vzorcem nebo názvem chemické látky nebo přípravku a to tak, aby označení bylo jednoznačné a viditelné z místa lokální obsluhy armatur, jak požaduje ČSN 13 0072, čl. 6. Kontrolovaná osoba jednala v rozporu s ustanovením § 6, odst. 1, písm. c) zákona č. 309/2006 Sb.
- b) Kontrolovaná osoba provozuje chromovací linku SA 1, u které nejsou technologické nádoby pro skladování a potrubní vedení kyseliny sírové označeny piktogramem na viditelném místě s kontrastním pozadím. Kontrolovaná osoba jednala v rozporu s ustanovením § 4, odst. 1) NV č. 11/2002 Sb.
- c) Kontrolovaná osoba neodstranila závadu uvedenou v pravidelné revizní zprávě č. UZ15/2009 Hromosvod a uzemnění ČS a kompresorů ŽC z prosince 2009, a to připojení motoru čerpadel a kompresoru na zemní síť. Stejná závada je uvedena v revizní zprávě č. UZ 13/2011 z pravidelné revize Hromosvodu a uzemnění ČS a kompresorů ŽC z června 2011, kde revizní technik doporučil závadu odstranit do 31. 8. 2001. Uvedená závada nebyla v době kontroly odstraněna. Kontrolovaná osoba jako zaměstnavatel porušila povinnost zajistit, aby technická zařízení byla z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodná pro práci, při které budou používána a aby byla pravidelně udržována. Kontrolovaná osoba jednala v rozporu s ustanovením § 4, odst. 1, písm. c) zákona č. 309/2006 Sb.
- d) Kontrolovaná osoba provozuje v objektu čerpací stanice 1 zářivkové osvětlovací těleso, které je na jedné straně utrženo ze závěsu a je poškozeno těleso svítidla a tím porušeno krytí IP. Kontrolovaná osoba porušila povinnost zajistit, aby elektrická zařízení byla provozována tak, aby se nemohla stát zdrojem požáru nebo výbuchu. Kontrolovaná osoba jednala v rozporu s ustanovením § 4, odst. 1) NV 101/2005 Sb., Příloha, čl. 2.1.1
- e) Kontrolovaná osoba provozuje v plněných lahvích PB kontrolní váhy, u kterých nemá měření a revizí ověřeno, zda splňují požadavky na vodivé spojení se zemnicí soustavou. Kontrolovaná osoba jako zaměstnavatel porušila povinnost zajistit, aby provozovaná elektrická zařízení byla pravidelně revidována nejpozději ve lhůtách stanovených v ČSN 33 1500, jak požaduje čl. 3.1 uvedené normy. Kontrolovaná osoba jako zaměstnavatel porušila povinnost zajistit, aby technická zařízení byla z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodná pro práci, při které budou používána a aby byla pravidelně udržována. Kontrolovaná osoba jednala v rozporu s ustanovením § 4, odst. 1, písm. c) zákona č. 309/2006 Sb.
- f) Kontrolovaná osoba provozuje stáček místo železničních cisteren, kde jsou na uzemnění cisteren použity 2 kusy měděných lan se zemnicími svorkami a kterých nemá měření a revizí ověřeno, zda splňují požadavky na vodivé spojení se zemnicí soustavou. Kontrolovaná osoba jako zaměstnavatel porušila povinnost zajistit, aby provozovaná elektrická zařízení byla pravidelně revidována nejpozději ve lhůtách stanovených v ČSN

33 1500, jak požaduje čl. 3.1 uvedené normy. Kontrolovaná osoba jako zaměstnavatel porušila povinnost zajistit, aby technická zařízení byla z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodná pro práci, při které budou používána a aby byla pravidelně udržována. Kontrolovaná osoba jednala v rozporu s ustanovením § 4, odst. 1, písm. c) zákona č. 309/2006 Sb.

g) Kontrolovaná osoba provozuje stáček místo automobilové cisterny pro plnění zásobníku LPG u čerpací stanice LPG, kde je umístěn zemnicí bod pro připojení cisteren, u kterého nemá měřením a revizí ověřeno, zda splňuje požadavky na vodivé spojení se zemnicí soustavou. Kontrolovaná osoba jako zaměstnavatel porušila povinnost zajistit, aby provozovaná elektrická zařízení byla pravidelně revidována nejpozději ve lhůtách stanovených v ČSN 33 1500, jak požaduje čl. 3.1 uvedené normy. Kontrolovaná osoba jako zaměstnavatel porušila povinnost zajistit, aby technická zařízení byla z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodná pro práci, při které budou používána a aby byla pravidelně udržována. Kontrolovaná osoba jednala v rozporu s ustanovením § 4, odst. 1, písm. c) zákona č. 309/2006 Sb.

Celkový počet vydaných opatření, počet pokut a jejich celková výše:

Celkem bylo vydáno 6x Opatření k odstranění závad, z toho 2 x ve skupině A, 4 x ve skupině B. Byla udělena 1 pokut ave výši 15 000 Kč - skupina B

3. Připomínky, náměty, zhodnocení

Při všech integrovaných inspekcích byla spolupráce s Českou inspekcí životního prostředí i mezi jednotlivými orgány na velmi dobré úrovni.

Úkol č. 12.1.50 – Program „Bezpečný podnik“

Zpráva je zpracována a členěna dle požadavků uvedených v „Obsahu informace z výsledku prověrek systému řízení BOZP v organizacích“.

1. Přehled žadatelů:

1. 1. Na základě informací od firem v rámci našeho OIP příprava na podání žádosti o prověření systému řízení BOZP probíhá ve společnosti SÚS a.s. Hradec Králové, žádost by měla být podána v 1. čtvrtletí roku 2013 s cílem získat osvědčení „Bezpečný podnik“ v říjnu 2013.
Podle dostupných informací neplní požadavky programu „Bezpečný podnik“ před podáním žádosti žádný další žadatel, i když jich několik projevilo zájem.
1. 2. Takový případ nenastal

1. 3. V průběhu roku 2012 se v působnosti našeho OIP nově (po ukončení platnosti předchozího osvědčení Bezpečný podnik) do programu Bezpečný podnik přihlásil následující subjekt:

Správa a údržba silnic Pardubického kraje, sídlo Pardubice, Doubravice

OIP doporučil vydání osvědčení a žadatel osvědčení „Bezpečný podnik“ získal.

Dále jsme spolupracovali při ověřování shody zavedení systému řízení BOZP s požadavky programu Bezpečný podnik v **ČEZ Distribuce a.s.**, kontrola byla uskutečněna celkem na 18 vybraných provozovnách.

Dále jsme spolupracovali při ověřování shody zavedení systému řízení BOZP s požadavky programu Bezpečný podnik v **ČEPRO a. s., Praha**, středisko 06 Cerekvice nad Bysrtřicí.

1. 4. Roční namátková kontrola žadatelem provedeného auditu nebyla uskutečněna u žádného subjektu vzhledem ke stanoveným úkolům v mimořádných kontrolách.

1. 5. Takový případ nenastal.

1. 6. Náš OIP nedoporučil SUIP zrušit platnost osvědčení u žádného žadatele

Při prověrkách nebylo vydáno žádné Opatření podle zákona č. 251/2005 Sb., všechny nedostatky byly odstraněny v průběhu kontroly.

Vedoucí inspektor nebo vedoucí odboru dozoru v zastoupení vedoucího inspektora OIP se zúčastnili zahájení i zakončení kontroly, v průběhu uskutečnili kontrolu práce inspektorů. Vedoucí odboru dozoru i vedoucí inspektor byli pravidelně informováni o průběhu kontrol u žadatele. V průběhu kontrol se nevyskytly takové problémy, které by nebylo možné vyřešit na úrovni inspektorů.

V roce 2012 jsme neuskutečnili žádnou namátkovou kontrolu žadatelem provedeného auditu.

Osnova informace o výsledku prověrek systému řízení BOZP v organizacích podle programu „Bezpečný podnik“)

Přehled žadatelů:

- 1.1 kteří plní požadavky programu „Bezpečný podnik“ před podáním žádosti o prověření systému řízení BOZP,
- 1.2 kteří byli na základě neplnění stanovených podmínek vyřazeni z účasti na programu,
- 1.3 u kterých IBP ukončil prověrku v daném roce, s uvedením zda doporučil nebo nedoporučil vydat jim osvědčení,
- 1.4 u kterých provedl každoroční namátkovou prověrku žadatelem provedeného auditu,
- 1.5 u kterých provedl prověrku v celém rozsahu programu „Bezpečný podnik“ (v tříletém intervalu),
- 1.6 u kterých IBP doporučil ČÚBP zrušit platnost vydaného osvědčení.

Spotřebu času na prověrky systému řízení BOZP u žadatelů (zvláště se uvede spotřeba času na vlastní prověrku, tj. včetně namátkové kontroly a zvláště na poradenství, kdy inspektor řeší

daný problém na místě u žadatele, v době předcházející prověrce zavedeného systému řízení BOZP. Neuvádí se spotřeba času věnovaná telefonickým dotazům organizací na IBP v rámci jejich poradenských dnů.

Poznátky inspektorů z realizace programu „Bezpečný podnik“ vyplývající jak z řešených problémů před prověrkou, tak i při prověrce systému řízení BOZP u žadatele včetně postupu použitého inspektorem při řešení konkrétních problémů.

Nedostatky zjištěné v plnění požadavků programu, vztahující se přímo k managementu a nedostatky zjištěné při porovnávání údajů uváděných žadatelem v dokumentaci se skutečným stavem zjištěným v provozu včetně výsledků ústního ověřování znalostí zaměstnanců (viz postup ověřování stanovený příkazem č. 3/2003).

Počet vydaných rozhodnutí podle zákona č. 174/1968 Sb. v platném znění a čeho se týkala (počet vyřazených strojů, zakázů činností apod.).

Celkové zhodnocení žadatelem dosažené úrovně systému řízení BOZP a životního prostředí (zda zjištění z provedené kontroly dokladují, že žadatel při zavedení systému řízení postupoval s jím vyhlášenou bezpečnostní politikou (konceptí), že zavedený systém řízení je plně funkční a odpovídá i s ohledem na rozsah žadatelem prováděných činností.

Účast vedoucích pracovníků IBP na prověrce - uvede se počet návštěv u žadatele v době provádění prověrky a jejich zaměření (kontrola práce týmu inspektorů, spolupráce při řešení konkrétních problémů atd.).

Poznátky a zjištění vyplývající ze spolupráce IBP s organizací, která již získala osvědčení (výsledek každoroční námtkové kontroly ověření funkčnosti systému řízení bezpečnosti, ochrany zdraví při práci a životního prostředí, přístup vedení a zaměstnanců žadatele k plnění podmínek programu „Bezpečný podnik“ v následujících letech po vydání osvědčení, plnění (neplnění) požadavku na každoroční provádění auditu žadatelem apod.).

Doporučení

- na úpravu (doplnění) požadavků programu „Bezpečný podnik“, Zásad stanovených příkazem č. 3/2003 (případně i tohoto obsahu Informace).

Přehled subjektů, se kterými IBP v rámci své poradenské činnosti spolupracuje na přípravě k podání žádosti o prověření zavedeného systému řízení BOZP.

Úkol č. 12.1.51 – Dodržování bezpečnosti práce osobami samostatně výdělečně činnými a zaměstnavateli při práci v lese

Cíl úkolu:

Ve všech kontrolovaných subjektech byly zjišťovány závady v oblasti řízení BOZ, na provozovaných objektech a pracovištích u provozovaných strojů a zařízení.

Při těžbě, soustředování a manipulaci dříví většina subjektů zajišťuje zcela nebo z části tuto činnost prostřednictvím subdodavatelům osob samostatně výdělečně činných. Tomuto stavu neodpovídá úroveň informovanosti o rizicích a kontroly dodržování předpisů ze

strany zadavatele. Obvykle se tato činnost omezí pouze na bližší specifikaci vyráběných sortimentů a přebírání práce.

Realizace úkolu:

Největší počet závad byl v oblasti prevence rizik a výchovy zaměstnanců k bezpečné práci, dále chybějící vzájemné informace o rizicích a pokynech mezi spolupracujícími subjekty a nedostatečná koordinace a kontrola dodržování předpisů a pracovních postupů. Dále bylo zjištěno, že nebyly zpracovány místní předpisy pro sklady a předpisy, kterými by byly stanoveny postupy pro bezpečné provádění dopravy.

Samostatně je nutno posuzovat PFO, které na základě smluv zajišťují výkon prací dodavatelsky pro zadavatele. U těchto osob vyjma dokladů o vlastní kvalifikaci nejsou žádné podklady k posouzení prevence rizik, používaných pracovních postupů, kontroly osamocených osob při práci v lese. Dále je zjišťováno že tyto osoby nemají vybavení k bezpečnému zvládnutí výjimečných situací, např. odstranění zavěšeného stromu, který pokud je ponechán stává se zdrojem ohrožení pro veřejnost, která se pohybuje v lese v rámci rekreace a sběru lesních plodin.

Jsou zjišťovány i případy kdy PFO se nevybavuje potřebnými ochrannými pomůckami a to zejména protiřezným oděvem a protiřeznou obuví.

1. Komentář k nejzávažnějším zjištěním

(A=ZAM; B=OSVČ):

1. školení a příprava k výkonu práce; evidence úrazů (A)

V případě školení zaměstnanců k výkonu práce nebyly při kontrolách zjišťovány nedostatky takového charakteru, že by zaměstnanci před započítím práce nebyli proškoleni o organizaci a pracovních postupech při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru. Co se týká samotné evidence o provedeném školení jsou zde při kontrolách zjišťovány nedostatky v uvedených právních a ostatních předpisech v samotné osnově školení, kde většinou nejsou uvedeny stanovené pracovní postupy zaměstnavatelem, ale pouze odkaz na NV č. 28/2002 Sb. spolu s návodem na obsluhu motorové řetězové pily.

Při kontrolách evidence pracovních úrazů dle NV č. 201/2010 Sb. jsou zjišťovány nedostatky v provedených zápisech, které nejsou prováděny v souladu s tímto nařízením.

2. používání osobních ochranných pracovních prostředků a prostředků první pomoci (A;B)

A

Při kontrolách poskytování a používání ochranných pracovních prostředků zaměstnavateli zaměstnancům jsou zjišťovány nedostatky ve špatně nebo nesprávně vyhodnocených rizicích, kde se všeobecně uvádí že, pokud zaměstnanec použije motorovou řetězovou pilu musí být bez ohledu na prováděné práce kompletně vybaven OOPP (ochranná dřevorubecká přilba, neprořezné oblečení, neprořezná obuv, ochranné rukavice – antivibrační a doplňky dřevorubce) aniž se bere v úvahu, že např. hajný, revírník apod. při obhlídce přiděleného revíru jezdí po zpevněných komunikacích a převážně v zimním období se setkává se spadlým stromem přes cestu, který musí odstranit. Pro tyto účely vozí s sebou menší motorové pily (spolu s ochrannou přilbou) pro přeřezání stromu a zprůjezdění komunikací.

Dále je při kontrolách zjišťován nedostatek u zaměstnanců v prvních 3 měsících zaměstnání, že nejsou zaměstnavatelem řádně vybavení OOPP z důvodů fluktuace zaměstnanců (u zaměstnanců těžby se tyto nedostatky nevyskytují) jedná se především o THP pracovníky.

Prostředky první pomoci (obvazové balíčky) si zaměstnanci ve všech kontrolovaných případech nosili u sebe. Pouze bylo zjišťováno, že obvazové balíčky byly projity záruční dobou. U poškozených obalů byla inspektorem doporučena jejich výměna. Další prostředky první pomoci si zaměstnanci vozili v osobních autech, nebo měli k dispozici na pracovišti.

B

Při kontrolách je u PFO zjišťováno že sice používají stanovené OOPP ale značně vysokého data výroby. Jedná se především o ochranné dřevorubecké přilby kde stáří některých přileb bylo až z roku 1980. Dále pak je zjišťováno při kontrolách že PFO nepoužívají ochranný pracovní oděv a obuv s odůvodněním že je to moc drahé a že je to zvláště v letních měsících velice nepohodlné (velice se v nich potí). Ve většině případů používají klasické pracovní boty (kanady), plátěné pracovní kalhoty (montérky) a letní výstražnou dřevorubeckou blůzu.

3. bezpečné provozování nářadí a technických zařízení, strojů (A;B)

Při kontrolách jak A tak u B jsou zjišťovány podobné nedostatky, jako chybějící zachycovače řetězu, vypadané vodící plasty řetězu, utržené sílembloky rukojetě motorové pily, vadný stav řetězové lišty (vybroušené konce), špatně seřízená brzda zpětného rázu a při volnoběžných otáčkách motoru řetězové pily dochází k samovolnému pohybu řetězu.

4. skladování a nakládání s chemickými látkami (PHM) (A;B)

Při kontrolách skladování a nakládání s pohonných hmot a mazacími oleji u skupiny A nejsou zjišťovány nedostatky. Zaměstnanci jsou vybavení nádobami k tomuto účelu stanoveny.

U skupiny B byly při kontrolách zjišťovány nedostatky ve značení a v použitých obalech pro skladování jak pohonných hmot tak mazacích olejů. Většinou se jednalo o plastové nádoby od poživatin.

5. dodržování bezpečných pracovních postupů (A;B)

Při kontrolách byly zjišťovány obdobné nedostatky jak u skupiny A tak B. V převážné většině se jednalo o špatně provedený směrový řez kdy došlo k nespojení dvou řezných rovin ve vrcholu a k následnému podřezání, takže při vedení hlavního řezu a ponechávání 2 cm nedořezu nebylo zajištěno vlivem podřezání ponechání min 2 cm dřevní hmoty, která zajišťuje správné vedení stromu při pádu a nemožnosti pootočení na pařezu a případné změny pádu stromu.

Dále pak nebyly u stromů prováděny bělové řezy k zamezení vytrhávání vláken. Zde především hrozí k rozštípnutí stromu a následného nekontrolovaného pádu části stromu. Taktéž dochází k znehodnocování kulatiny vlivem vytrhávání vláken podél kmene.

Pokud došlo k závažnému pracovnímu úrazu nebo ke smrtelnému úrazu jednalo se převážně o nedodržení pracovních postupů, jako jsou například: nepodřezávat strom, na kterém je zachycen předchozí kácený strom (věšák), neponechání nedořezu, otočení se zády s nekontrolování pádu stromu (strom nespádl ve směru předpokládaného pádu ale na opačnou stranu ve směru ústupu), nepřipravení si pracoviště a ústupové cesty před vlastním kácením stromu.

Dále byly zjišťovány nedostatky při samotném startování motorových pil, kdy obě skupiny A a B při předvádění prováděly startování z volné ruky. A nebyla vedena o provozu motorové pily předepsaná provozní dokumentace.

2. Návrhy a doporučení pro zlepšení prevence

1. Předání a převzetí pracoviště
V metodice se pokusit dle platné legislativy stanovit základní body, které by měl dokument o předání a převzetí pracoviště mezi obchodními partnery obsahovat.
2. Více předávacích protokolů na jedno pracoviště pro více PFO od jednoho dodavatele prací.
3. Skladování kulatiny a její zajištění v lesích a na pozemcích obdobného charakteru, kde má přístup široká veřejnost. Nedostatečná norma ČSN 26 9030
4. Zajištění pracoviště proti vstupu nežádoucích osob – při těžbě dřeva v letních měsících (turisté, houbaři apod.)
6. Startování motorových pil. NV č. 28/2002 Sb. startování ze země versus návod na obsluhu (STIHL) startování motorové pily ze stoje (držadlo s plynovou páčkou uchyceno mezi stehny)

Úkol č. 12.1.66 – Kontrola dodržování pracovněprávních předpisů na základě podnětů směřujících do oblasti pracovněprávní, BOZP a zaměstnanosti

Provádění kontrol na základě podnětů na porušování pracovněprávních předpisů a předpisů v oblasti BOZP a NLZ.

Oblast pracovních vztahů a podmínek

1. Trend vývoje počtu a obsahu podnětů:

Nejčastěji jsou předmětem podnětů ke kontrole tyto 3 oblasti činnosti:

- 1) oblast odměňování
- 2) oblast vzniku, změn a skončení pracovního poměru
- 3) oblast pracovní doby

V oblasti odměňování jsou nejčastěji podávány podněty na nevyplacenou mzdu a následně je nevyplácení mezd i nejčastěji porušovaným předpisem. Při kontrole porušování zákona v oblasti nevyplácení mezd nebývá zpravidla problém s prokázáním (hlavně v oblasti odměn za dohody), navíc se ve většině případů jedná o oprávněný podnět. Důvodem nevyplácení mzdy ze strany zaměstnavatele jsou přetrvávající ekonomické problémy podnikatelských subjektů.

Dalšími četnými porušeními ze strany zaměstnavatele se stalo nevyplácení odstupného a nedodržování minimální mzdy či nejnižší úrovně zaručené mzdy. Porušení týkající se nevyplácení odstupného pramenila z nedostatečných finančních prostředků zaměstnavatelů, kteří i přes vědomí, že porušují zákon, neměli mnohdy jiné možnosti z důvodu druhotné platební neschopnosti. Nápravu nevyplacených mezd a odstupných řešili až po kontrole většinou splátkovými kalendáři či jinou dohodou na splátkách se svými zaměstnanci. Porušení - nedodržování minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy má oproti předešlým roků 2010 a 2011 vzrůstající trend, neboť zaměstnavatelé nevědí, že mzda se vyplácí podle druhu vykonávané práce a za základ považují pouze minimální mzdu stanovenou nařízením vlády či tzv. „úkolovou mzdu“.

V oblasti vzniku, změn a skončení pracovního poměru je nejčastějším problémem nedodržení podmínek pracovní smlouvy. Zde máme na mysli zejména změny pracovní smlouvy bez písemných dodatků, neinformování zaměstnanců o dalších skutečnostech, týkajících se jejich pracovních poměrů (ust. § 37z.č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění), změny pracovní smlouvy bez souhlasu zaměstnance, převedení na jinou práci apod. Problém týkající se pracovních smluv je dán špatným právním povědomím, kdy si zaměstnavatelé stále domnívají, že informovat zaměstnance např. o výplatním termínu nebo pracovní době, stačí pouze ústně. Inspektoři se převážně v rámci poradenské činnosti snaží o zvýšení právního podvědomí zaměstnavatelů a kladou tak veliký důraz na preventivní opatření.

V období do 30. 11. 2012 jsou na druhém místě v oblasti vzniku změn a skončení pracovního poměru problémy při skončení pracovního poměru. Většinou se v těchto případech však jedná o individuální spory, na jejichž řešení nemá inspektorát práce kompetence. Pokud se stěžovatel domáhá svého práva u inspektorátu např. ohledně okamžitého zrušení pracovního poměru, protože zaměstnanec nesouhlasí s důvodem propuštění, je výsledkem kontrolní činnosti většinou neprokázané porušení a následně odkázání na řešení sporu soudní cestou. Třetí nejčastější porušení v této oblasti je nadále nevydávání potvrzení o zaměstnání při skončení pracovního poměru.

V oblasti pracovní doby jsou nejpočetnější skupinou porušení týkající se evidence pracovní doby a nedodržování pracovních podmínek zahrnující především nedodržování odpočinků mezi směnami a v týdnu. Počty nevedení evidence pracovní doby se oproti loňským roků však snížily, a to především z důvodu novelizace zákoníku práce, která jasně definovala povinnost zaměstnavatele vést evidenci s vyznačením začátku a konce směn. To přispělo velmi význačnou měrou inspektorům k usnadnění jejich práce zejména z hlediska prokázání možných porušení v oblasti přesčasů, práce v noci apod.

Nejméně podnětů je v oblasti převedení na jinou práci a v oblasti diskriminace a „šikanování“. Problémy diskriminace a „šikanování“ se inspektoři snaží řešit osobní konzultací především při poradenské činnosti, rozebráním problému se stěžovatelem a následným odkázáním na orgány, které se diskriminací a „šikanou“ přímo zabývají.

Podíl oprávněných, částečně oprávněných a neoprávněných podnětů je za poslední tři roky takřka neměnný, vše je v poměru cca 50:50. Další podstatný podíl jsou pak neprokázané podněty, kdy inspektorům chybí jasné důkazy, potvrzující oprávněnost nebo alespoň částečnou oprávněnost.

2. Obecné zhodnocení kontrolní činnosti:

Podíl společných kontrol s odborem BOZP nebo NLZ byl poznamenán především mimořádnými úkoly, kterých se inspektoři PVP účastnili.

Co se týče plnění nápravných opatření a následných kontrol, z kontrolních spisů vyplývá, že zaměstnavatelé opatření ve větší míře plní, počty následných kontrol jsou však zanedbatelné.

3. Problémy při kontrolní činnosti:

Problémy související s kontrolní činností se nijak neliší od předchozích let, ve kterých se kontrolní činnost vykonávala. Stále to jsou problémy týkající se doručování, navyšování počtu problematických kontrol, narůstající administrativa u kontrolní činnosti, vyhýbání se zahájení nebo ukončení kontroly např. pracovní neschopností statutárního zástupce právnické osoby, nárůst podávání přezkumů, námitek k protokolům a odporů k příkazům a rozhodnutím a také nemožnost zahájit nebo ukončit některé kontroly především z důvodu konkurzu nebo insolvence.

4. Ukládání pokut:

Porušení, za která jsou nejčastěji ukládány pokuty, jsou přímo úměrné nejčastějším porušováním, a to v oblasti odměňování a oblasti pracovní doby, kdy jsou k dispozici jasné důkazy o porušování zákona. Jedná se hlavně o nevyplacenou mzdu, příplatky, zaručenou mzdu, nevedení evidence začátku a konce směn, odpočinky v týdnu či mezi směnami.

5. Oznámení jiným orgánům státní správy:

Inspektorát práce i nadále spolupracuje nejčastěji s živnostenskými úřady, úřady práce, cizineckou policií a s celními úřady, zejména formou možných společných kontrol v souvislosti s odhalováním nelegální práce, což se díky nově vzniklému odboru nelegálního zaměstnávání stalo jeho doménou.

Tak jako v předchozích letech – dojde-li při výkonu kontrolní činnosti ke zjištění, které místně a kompetentně nespadá do oblasti inspekce práce a inspektor dojde ke zjištění, že by se mohlo jednat o porušení nějakého jiného zákona, postupuje se informace o zjištěných skutečnostech jiným oprávněným státním orgánům.

6. Zajímavá zjištění z kontrol, názory, postřehy, vlastní sdělení:

Lze konstatovat, že výsledky z provádění kontrol na základě podnětů za kalendářní roky 2010 a 2011 se velice podobají výsledkům za rok 2012. Problémy a zkušenosti, se kterými se inspektoři potýkají, zůstávají stále stejné. Vzhledem k uvolnění zákoníku práce v souvislosti s novelizací od 1. ledna 2012, který pojímá pracovní právo jako smluvní vztah dvou zúčastněných stran, se pracovní vztahy a podmínky zkomplikovaly a projevíly se i při kontrolní činnosti – v praktickém hledisku nedochází ke smluvní dohodě, nýbrž k jasně daným stanoviskům zaměstnavatele a v případě, že se zaměstnanci některé věci nelíbí, nemá na výběr, pokud chce pracovat.

oblast BOZP

1. Trend vývoje počtu podnětů

Oblastní inspektorát práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj v kalendářním roce 2012 na základě podnětů na porušování předpisů výhradně v oblasti BOZP provedl šetření 25 podnětů BOZP u 25 kontrolovaných subjektů.

V 6-ti případech není kontrola prozatím ukončena, v jednom případě nebyl podnět pro nekompetenci šetřen a ve 2 případech nemohla být kontrola provedena z důvodu, že objekt kontroly (stavba) byl zajištěn (oplocen) a nebyla zde vykonávána činnost.

Další čtyři podněty byly podány na BOZP a pracovní právní vztahy. Zde jsou vyřešeny 2 podněty.

V dalších případech, je oblast bezpečnosti práce zmíněna v podnětech na oblast nelegálního zaměstnávání a PPV.

Z uvedeného přehledu a počtu podnětů BOZP za rok 2011 vyplývá, že v roce 2012 je počet podnětů na stejné úrovni jako v minulých letech.

Podněty v oblasti BOZP jsou zaměřeny na obecné prohlášení, že není dodržována bezpečnost práce, špatný stav technických zařízení, oblast OOPP a neuznávání pracovních úrazů.

U podnětů na neuznání pracovního úrazu je osobám odpovídáno, že inspektorát není kompetentní zasahovat do rozhodnutí zaměstnavatelů, ale v převážné většině je u subjektu provedena kontrola.

Z celkového počtu 38 podnětů se zaměřením na BOZP a BOZP + PPV bylo 11 anonymních podnětů a ostatních 27 podnětů podala konkrétní osoba. Zde se trend v počtu anonymů obrátil proti loňskému roku (rok 2011 – 18 anonymů, 15 konkrétních osob, rok 2010 – 11 anonymů, 31 konkrétních osob)

Z celkového počtu 29 (25 BOZP, 4 BOZP + PVP) podnětů v roce 2012 bylo 9 podnětů oprávněných, 8 částečně oprávněných, 7 neoprávněných a ve 2 případech se nepodařilo prokázat porušení předpisů.

Oproti roku 2011 došlo k mírnému zvýšení počtu oprávněných a částečně oprávněných podnětů a snížení počtu neoprávněných a neprokázaných podnětů.

2. Obecné zhodnocení kontrolní činnosti u podnětů na BOZP

Ve většině případů je vydáno opatření k odstranění zjištěných závad a vyžádáno oznámení o odstranění nedostatků. Toto je subjekty plněno.

3. Problémy při kontrolní činnosti

Ve dvou případech byl podnět směřován na stavby, kde byla provedena prohlídka se zjištěním, že uvedené stavby jsou oploceny a nikdo zde nevykonával žádnou činnost. Návštěva byla několikrát opakována, ale v žádném případě se nepodařilo někoho kontaktovat.

Stavby byly řádně oploceny a zjištěny proti vstupu veřejnosti. V jednom případě na takového „stavbě“ byl podnět směřován také na nakládání s azbestem. Tato skutečnost byla postoupena ČIŽP a KHS.

4. Ukládání pokut

V souvislosti s porušením bezpečnostních předpisů bylo navrženo 8 sankcí v celkové částce 170.000,- Kč, z toho jedna pokuta nenabyla právní moci. Výše sankcí a počet sankcí od roku 2010 narostl.

5. Oznámení jiným orgánům státní správy

Prakticky ve všech případech bylo provedeno přímé šetření. Ve dvou případech byl podnět předán KHS, v jednom případě ČIŽP a v jednom případě OIP pro Středočeský kraj k dalšímu využití.

Nebyl shledán důvod k podání trestního oznámení

Pokuty v právní moci jsou oznamovány do rejstříku na živnostenský úřad.

6. Zjištění při kontrolách

a) **Porušování a zajištění obecné bezpečnosti práce:**

Jednalo se o oblast řízení péče o BOZP, vstupní, pravidelné a profesní školení zaměstnanců, zdravotní způsobilost zaměstnanců, včetně zdravotní způsobilosti pro práci v noci, poskytování a údržba osobních ochranných pracovních prostředků, včetně kontroly jejich používání.

V uvedené oblasti bylo zjištěno celkem **53x porušení** příslušných ustanovení §§ 102 až 104 zákona č. 262/2006 Sb., **zákoníku práce** v platném znění.

b) **Porušování pracovních podmínek na pracovišti:**

Jednalo se například o nebezpečné pracovní postupy stanovené zaměstnavatelem, nevyhovující pracovní prostředí, nedodržování váhových limitů, nedodržování stanovených podmínek vyplývajících z kategorizace prací, provoz motorových dopravních prostředků apod.

V uvedené oblasti bylo zjištěno celkem **37x porušení NV č. 101/205 Sb.**, o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí.

c) **Porušování bezpečnosti práce v oblasti technických zařízení:**

Jednalo se zejména o technický stav strojů, pravidelné kontroly, údržba a stanovené revize strojů a technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví zaměstnanců a vyhrazených technických zařízení, včetně odborné a zdravotní způsobilosti obsluh uvedených technických zařízení.

V uvedené oblasti bylo zjištěno celkem **23x porušení zákona č. 309/2006 Sb.**, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) a **18x porušení NV č. 378/2001 Sb.**, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí.

d) **Porušování právních předpisů v případě pracovních úrazů:**

Jednalo se o podněty směřované na skutečnosti, že zaměstnavatel neuznal poškození zdraví zaměstnance jako pracovní úraz. Protože OIP nepřísluší rozhodovat o tom, zda se jedná o úraz pracovní či nikoliv, v případě že zaměstnavatel rozhodl, že se jedná o úraz nepracovní, nelze ze strany inspektorů práce kontrolovat povinnosti zaměstnavatelů při pracovních úrazech podle příslušných ustanovení § 105 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce v platném znění, a dále podle požadavků NV č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasilání záznamu o úrazu, čímž nelze a ani nebylo možné oprávněnost podnětu prokázat.

Oblast NLZ

Trend vývoje počtu a obsahu podnětů:

Ze zadání úkolu vyplynula pro rok 2012 povinnost zabývat se všemi podněty, které OIP obdrží. Toto zadání úkolu bylo u podnětů, které byly přiděleny k vyřízení pracovnímu týmu kontrol nelegálního zaměstnávání (dále jen KNZ), bez výjimek splněno. Z celkového počtu nebylo k vlastní kontrolní činnosti zařazeno pouze cca **9% podnětů**, a to z důvodu místní či věcné nepříslušnosti OIP (podněty byly postoupeny příslušným orgánům), podnět byl vzat zpět anebo předmět podnětu již byl šetřen v rámci běžných kontrol na základě jiného hlavního úkolu.

Pro pracovní tým KNZ byla podání podnětů učiněna převážně jinými státními orgány cca **54 %**, dále fyzickými osobami cca **29 %**, anonymně cca **16 %** a právníckými osobami cca **1 %**.

Všechna tato podání směřovala do oblasti nelegálního zaměstnávání občanů ČR nebo zaměstnávání cizinců bez pracovního povolení nebo v rozporu s tímto povolením a do oblasti nesplnění informační povinnosti zaměstnavatele podle ust. § 87 zákona 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Přijatá podání od ÚP ČR směřovala na povinnost zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu těchto osob na celkovém počtu zaměstnanců zaměstnavatele. Při těchto kontrolách se inspektoři zaměřili pouze na předmět podnětů, a to na včasné ohlášení plnění povinného podílu příslušné krajské pobožce ÚP ČR a na včasné poukázání odvodu (dle ust. § 81 odst. 2 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb.) do státního rozpočtu.

Obecné zhodnocení kontrolní činnosti:

Z celkového počtu kontrol **nebyl v 57 % prokázán** předmět podnětu, v **6 %** byl podnět shledán jako **částečně oprávněný** a v **37 %** byly došlé podněty vyřízeny jako **oprávněné**.

U kontrol povinného podílu, byla v **69 %** konstatována oprávněnost těchto podnětů.

Plnění nápravných opatření a včasnost jejich předkládání je zaznamenáno v aplikaci ISIP.

Problémy při kontrolní činnosti:

Inspektoři KNZ se při provádění kontrol na základě přijatých podnětů neselekvali se zásadními problémy. Pouze část kontrol na základě podaných podnětů nebylo možno provést, a to z důvodu nenalezení subjektu, které je dáno jednak špatným nebo neúplným popisem místa podatelem, opakovaným nezastižením jakékoliv fyzické osoby v místě kontroly, či např. ukončením stavebních prací, kam směřoval podnět především od celních úřadů. Nutno je však upozornit na vzrůstající nevráživost kontrolovaných osob na vlastní výkon kontrolní činnosti, kdy jsou kontrolované osoby významně frustrovány množstvím kontrol různých státních orgánů, což se projevuje v přístupu k inspektorům i samotné součinnosti s kontrolním orgánem.

Ukládání pokut:

Převážná většina uložených pokut má své odůvodnění v umožnění výkonu nelegální práce podle ust. § 5 písm. e) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, a navazující výkon nelegální práce fyzickou osobou. Významnou část uložených pokut tvoří i postihy za nesplnění informačních povinností zaměstnavatelů dle ust. § 87 zákona č. 435/2004 Sb. .

4. Ostatní inspekční činnost

4.1 Projektová dokumentace staveb

Oblastní inspektorát práce se vyjadřuje k projektovým dokumentacím staveb, k jejich změnám a změnám v užívání staveb, a to staveb určených pro užívání ve veřejném zájmu nebo jako pracoviště fyzických osob. Touto činností inspekce práce zajišťuje prevenci v oblasti bezpečnosti práce a bezpečnosti technických zařízení z hlediska budoucího provozu.

V období od 1.1.2012 do 31.12.2012 obdržel Oblastní inspektorát práce celkem 299 projektových dokumentací k posouzení. Podle zásad stanovených SÚIP, náš inspektorát dal své vyjádření k 226 projektům, 34 projektových dokumentací bylo předloženo k územnímu řízení, ke kterému se OIP nevyjadřuje. 39 projektových dokumentací nebylo vybráno k posouzení, z důvodu nesplnění zásad pro výběr dokumentací k posouzení.

Nejčastější nedostatky zjištěné při posuzování projektových dokumentací:

➤ Elektrická zařízení:

- používání neplatných ČSN v technických zprávách
- el. instalace provedena podle neplatných ČSN
- nekompletní dokumentace (absence protokolů o určení vnějších vlivů)
- není analýza rizik z hlediska souboru norem ČSN EN 62 305 – ochrana před bleskem

➤ Plynová zařízení:

Byla především posuzována dokumentace kotlen, plynovodů do provozního přetlaku 5 barů včetně vzduchotechniky, dále bioplynových stanic včetně nových vznikajících ČS CNG.

- V mnoha případech nejsou uplatňovány požadavky změny ČSN EN 1775 při navrhování zkušebního přetlaku k provedení zkoušky pevnosti.
- V techn. zprávách PD uváděny neplatné předpisy např. vyhl. č. 324/1990Sb.
- Velmi často se používají některá neplatná ustanovení vyhl. č. 48/1982 Sb.
- Převážně u menších staveb není dokumentace doložena výkresy axonometrie vedení plynovodů, včetně půdorysu- není rozkreslena do detailu, ale pouze do stavebního výkresu a v těchto případech PD neobsahuje technickou zprávu pro plynová zařízení.

➤ Tlaková zařízení:

Byla především posuzována dokumentace kotelen, vzduchotechnika, chladicí zařízení apod.

- Nejčastějším nedostatkem bylo neurčení způsobu obsluhy nízkotlakých kotelen v souladu s Vyhl. č. 91/1993 Sb.

4.2 Povolování a kolaudace staveb

V roce 2012 došlo k nepatrnému snížení počtu účastí na kolaudačních řízeních. Stále platí zásada výběru z pohledu potencionálního rizika vzniku pracovního úrazu a závažnosti dané akce.

Nejčastěji zjišťované závady

- nesoulad mezi stavební a technologickou částí projektové dokumentace
- chybějící prostory pro odkládání výrobků
- nedostatečné prostory pro manipulaci
- nedodržení normové hodnoty u žebříků, zábradlí a strojů
- neodstraňování závad z výchozích revizí elektrických a plynových zařízení
- neprovedení vodivého spojení plynovodů
- neoznačení nosnosti regálů
- nerovné podlahy v nástupištích výtahů
- nebezpečný přístup do strojovny

4.3 Vyšetřování příčin – pracovních úrazů

Pracovní úrazovost v roce 2012....porovnání s rokem 2011

SMRTELNÉ ÚRAZY

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Hlášeno	12	13
Šetřeno	6	7
Nešetřeno	6	6

Kontrolováno dle odborů:	<u>2012</u>	<u>2011</u>
8.41	3	3
8.42	3	4

Kontrolováno dle okresů:	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Ústí nad Orlicí	1	0
Rychnov nad Kněžnou	1	0
Trutnov	0	3
Jičín	0	1
Pardubice	3	1
Chrudim	1	1
Svitavy	0	1

Zdroje úrazů:	<u>2012</u>	<u>2011</u>
2 001 - schody, žebříky, výstupy	0	1
2 010 - části budov nad úrovní země (střechy)	1	0
2 020 - konstrukce nad úrovní země(lávky, můstky)	1	2
10 000 - stroje a zařízení stabilní	1	0
11 000 - systémy pro dopravu a manipulaci	1	0
13 001 - dopravní prostředky železniční	1	1
14 001 - břemena	1	1
14 051 - drobné úlomky z materiálů	0	1
14 991 - zemina, hornina, kámen	0	1

Příčiny úrazů:	<u>2012</u>	<u>2011</u>
0 - nezjištěno	0	3
1 - vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu	1	0
3 - chybějící, nedostatečné nebo nevhodné OOPP	1	0
6 - nesprávná organizace práce	1	0
8 - používání nebezpečných postupů a způsobu práce	1	3
14 - špatně nebo nedostat. odhadnuté riziko	2	1

Z Á V A Ž N É Ú R A Z Y

= s hospitalizací delší než 5 dní

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Hlášeno	146	159
Kontrolované úrazy	56	49
Úrazy bez kontroly	90	110
Převedeno do smrtelných úrazů	2	2
Převedeno do ostatních úrazů	3	3
Neuznáno jako PÚ	1	2
Šetřeno jiným Oip	0	1

Kontrolováno dle odborů:	<u>2012</u>	<u>2011</u>
8.41	35	27
8.42	21	22

Kontrolováno dle okresů:	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Hradec Králové	6	5
Ústí nad Orlicí	10	6
Rychnov nad Kněžnou	4	1
Trutnov	10	5
Jičín	2	5
Pardubice	10	11
Chrudim	6	2
Svitavy	5	9
Náchod	3	5

Zdroje úrazů:	2012	2011
2 000 - budovy, povrchy nad úrovní země	1	0
2 001 - schody, žebříky, výstupy	4	4
2 010 - části budov nad úrovní země (střechy)	5	11
2 020 - konstrukce nad úrovní země(lávky, můstky)	2	0
2 030 - konstr. nad úrovní země-mobilní (lešení)	3	0
2 991 - ostatní zvýšená pracoviště - pády osob z výšek	1	0
3 010 - výkopy, příkopy, strmé svahy	0	2
10 000 - stroje a zařízení stabilní	3	4
10 020 - stroje pro přípravu materiálů, drcení, mletí	1	0
10 071 - lisy, kladivy, buchary	3	0
10 072 - lisy na jiný materiál než na kov a dřevo	0	1
10 090 - tvářecí stroje - vstřikování, vyfukování	1	0
10 100 - obráběcí stroje-pro hoblování, frézování	1	0
10 102 - frézovací, drážkovací stroje na dřevo	0	2
10 104 - sdružené stroje a ostatní	0	1
10 111 - okružní, rámové, a jiné pily na dřevo	0	1
10 131 - brusky, čističky a leštičky kovů	1	1
10 993 - zvláštní stroje textilní a oděvnické	2	0
10 994 - zvláštní stroje potravinářské	2	0
11 000 - systémy pro dopravu, manipulaci a skladování	0	1
11 020 - výtahy, zdvihací zařízení	0	2
11 040 - mobilní manipulační zařízení	2	1
11 991 - zvedací a dopravní zařízení-pomůcky	1	1
12 000 - pozemní vozidla	1	1
12 994 - nemotorové dopravní prostředky silniční	1	0
14 001 - břemena	8	2
14 002 - materiál - působení ostrými hranami	0	7
14 010 - stavební materiály	2	0
14 020 - strojní součásti, díly vozidel	1	0
14 050 - částice, prach, úlomky	1	0
14 051 - drobné úlomky z materiálů	1	0
14 991 - zemina, hornina, kámen	0	2
15 991 - horké látky tekuté i plynné	3	0
15 992 - horké látky pevné, horké předměty	1	2
18 001 - stromy, rostliny	1	1
20 991 - elektřina	2	1
32 003 - jiné zdroje, které nelze zařadit do přednostních	1	1

Příčiny úrazů:	<u>2012</u>	<u>2011</u>
0 - nezjištěno	0	1
1 - vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu	4	2
2 - chybějící nebo nedostatečné ochr. zařízení a zajištění	2	4
3 - chybějící, nedostatečné nebo nevhodné OOPP	1	0
4 - nepříznivý stav nebo vadné uspořádání pracoviště	1	0
6 - nesprávná organizace práce	5	8
7 - neobeznámenost s podmínkami bezp. práce	1	0
8 - používání nebezpečných postupů a způsobu práce	13	10
10 - nepoužívání předepsaných OOPP	1	1
12 - nedostatky osobních předpokladů k prac. výkonu	0	2
13 - ohrožení zvířaty a přírodními vlivy	0	1
14 - špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko	28	20

4.5. Šetření stížností

V roce 2012 bylo na OIP Hradec Králové doručeno celkem 10 stížností.

1)

Na OIP Hradec Králové byl zaslán odpor proti příkazu, jehož součástí byla stížnost na jednání inspektorů práce kontroly nelegálního zaměstnávání a žádost o přešetření jejich postupu při kontrole.

Stížnost byla důvodná. U kontrolovaných osob byla naplánována následná kontrola. Všichni inspektoři byli upozorněni na dodržování nezbytných postupů při kontrolách).

2)

Na OIP byla zaslána žádost o přezkoumání protokolu, jejíž součástí byla žádost o přezkoumání postupu pracovníků OIP HK a stížnost na nezákonný postup inspektorky útvaru projektu NLG při kontrole.

Stížnost byla nedůvodná. Po posouzení celého postupu při průběhu kontroly a činnosti inspektorky nebyl zjištěn nezákonný postup inspektorek při kontrole.

3)

Na OIP byl zaslán stěžovatelem e-mail nazvaný dotaz – žádost o vysvětlení pojmů ze ZP. Na tento e-mail stěžovateli odpověděl vedoucí útvaru inspekce. Dle názoru stěžovatele došlo v e-mailové korespondenci k nevhodnému jednání a vyjádřování vedoucího útvaru inspekce.

Stížnost byla částečně důvodná. Stížnost byla řešena právníkem OIP HK.

4)

Na OIP byla zaslána anonymní stížnost zaměřená na způsob vedení a organizaci práce v útvech kontroly nelegálního zaměstnávání

Stížnost byla částečně důvodná. S vedoucími útvarů byl projednán jejich systém práce.

5)

Na OIP byl zaslán dopis – chybné vyřízení podnětu zaměstnance, kde byl vysloven nesouhlas se závěrem šetření podnětu u zaměstnavatele

Stížnost byla důvodná. Byl přezkoumán postup inspektora v průběhu kontroly a znovu vyhodnocena výsledná zjištění vzešlá z kontroly.

6)

OIP obdržel stížnost na šetření OIP, týkající se nesouhlasu se závěry šetření podnětu ke kontrole u zaměstnavatele s tím, že šetření bylo nedostatečné a že nebyly plně využity informace, které byly podavatelem podnětu poskytnuty.

Stížnost byla nedůvodná. U kontrolované firmy byla provedena kontrola inspektorem BOZP, při které nebyly zjištěny nedostatky. Stěžovateli byla zaslána odpověď na stížnost, ve které byly zodpovězeny všechny body jeho stížnosti.

7)

Na OIP byla zaslána stížnost na nevhodné chování úředních osob – inspektorů OIP při kontrole u firmy a dále na postup správního orgánu I. stupně, konkrétně proti oprávněné úřední osobě našeho úřadu ve věci zahájeného správního řízení proti stěžovateli.

Stížnost byla nedůvodná. Byla v zákonné lhůtě vyřízena odložením, neboť nebyl shledán důvod k opatření správního úřadu).

8)

Na OIP byla zaslána stížnost na postup kontrolorky (vedoucí kontrolní skupiny) útvaru kontroly nelegálního zaměstnávání (PA) a žádost o přezkum protokolu.

Stížnost byla nedůvodná. Po posouzení postupu při kontrole, způsobu projednání protokolu a jeho doručení nebylo spatřeno žádné pochybení ze strany inspektorky.

9)

Na OIP byla zaslána stížnost na postup při řešení podnětu k šetření, kde stěžovatel označil postup inspektora při kontrole za velmi nekvalifikovaný a podezřelý.

Stížnost byla částečně důvodná. U zaměstnavatele bylo naplánováno provedení následné kontroly.

10)

Na OIP byla zaslána oficiální stížnost na pracovnice útvaru kontroly NLG. Stěžovatel poukazuje na neprofesionální a arogantní jednání inspektorek našeho úřadu při kontrole stánkového prodeje.

Stížnost byla nedůvodná. Při posouzení celého postupu inspektorek při průběhu kontroly a jejich činnosti nebyl zjištěn postup, který by nebyl v souladu se zákonem

5. Poradenská, výchovná a vzdělávací činnost

5.1 Poradenská činnost

Inspektoři Oblastního inspektorátu práce poskytují bezplatné základní poradenství v intencích zákona o inspekci práce.

Cílem tohoto poradenství je pomoc a usnadnění činností zaměstnavatelům, zaměstnancům a jejich zástupcům, fyzickým osobám a orgánům státní správy. Je určeno všem, kteří si nejsou jisti v oblasti zákonných postupů a zásad zákoníku práce, zákona o zaměstnanosti či bezpečnosti práce.

Poradenství je prováděno v rámci konzultačních dnů na OIP HK, pracovišti v Chrudimi, úřadech práce, na odborných aktivech a seminářích i při provádění kontrolní činnosti. Informace o kontaktech a době poskytování poradenství na konkrétních pracovištích obsahují webové stránky Oblastního inspektorát práce.

Nejčastější témata poskytovaných konzultací

- pracovní doba a doba odpočinku
- přestávky v práci a práce přesčas
- šetření pracovních úrazů
- nařízení vlády - 201/2010 Sb. o úrazech
- vyhl. č. 73/2010Sb. - elektrická zařízení
- nařízení vlády - 91/2010 Sb. provoz komínů, kouřovodů
- pracovní doba a doba odpočinku řidičů
- zdravotní způsobilost, lékařské prohlídky
- poskytování OOPP
- pracovní podmínky
- šíře komunikace ve skladech
- hodnocení rizik při provozu VTZ, provádění revizí, zkoušek
- použití bezpečnostních značek
- školení zaměstnanců
- značení komunikací ve výrobních halách
- program „Bezpečný podnik“
- manipulace s materiálem
- způsob ukončení pracovního poměru
- nevyplacení mzdy a další příplatky
- zavedení Systému bezpečné práce
- provoz plošin pro osoby se sníženou pohyblivostí
- školení řidičů vysokozdvizných vozíků
- pracovní postupy při chovu zvířat
- pracovní postupy při práci v lese a obdobné činnosti

5.2. Výchovní a vzdělávací činnost

5.2.1 Pro vlastní zaměstnance

Zaměstnanci OIP se v roce 2012 zúčastnili vzdělávacích kurzů a školení pořádaných SÚIP Opava, kurzů německého jazyka, anglického jazyka, kurzů výpočetní techniky. Získané informace ze školení, zkušenosti a poznatky z kontrolní činnosti i z vyšetřování pracovních úrazů jsou předávány ostatním pracovníkům v rámci porad odborů, kde rovněž probíhá informování o nových předpisech a jejich změnách, informace ze SÚIP. Každá účast na semináři, konferenci, školení, případně jiné akci je vždy pro zaměstnance přínosem.

5.2.2 V rámci regionu

- lektorská činnost při školeních ROVS Rožnov pod Radhoštěm
- lektorská činnost v Domě techniky Pardubice
- školení v UNIT s.r.o. Pardubice
- vzdělávací agentura Hejduk Svitavy
- výuka na Univerzitě Hradec Králové
- lektorská činnost v agrárních komorách
- lektorská činnost pro Asociaci revizních techniků ZZ, TZ
- lektorská činnost pro EVIS
- lektorování NV č. 362/2005 Sb., NV č. 591/2006 Sb.
- osvětová preventivní činnost zaměřená na seznamování s příčinami vzniku pracovních úrazů pro studenty středních a vysokých škol
- účast vedoucích zaměstnanců při státních zkouškách na Univerzitě HK
- přednášky pro Svaz dopravy a průmyslu
- GAS 2012 Hradec Králové
- TLAK 2012 - ATZ Praha
- Kulatý stůl – posilování sociálního dialogu – služby pro zaměstnance
- přednášky pro studenty SŠ v oblasti BP a PVP
- osvětová preventivní činnost zaměřená na končící ročníky SŠ před vstupem do zaměstnání

5.3. Publikační činnost

- příspěvky do zpravodaje SÚIP
- článek do Hradeckého deníku, Pardubického deníku, MF Dnes
- příspěvky pro Český rozhlas 2
- aktuální příspěvky do regionální TV

6. Ochrana veřejnosti

Problematika ochrany veřejnosti je součástí činnosti v rámci kontrol subjektů prováděná při plánovaných i neplánovaných kontrolách.

7. Spolupráce s orgány a organizacemi

V oblasti NLG v roce 2012 probíhala spolupráce zejména s:

- Úřady práce (pravidelné konzultační dny)
- Policie ČR
- Cizinecká policie
- Celní správa
- Česká správa sociálního zabezpečení

Dále pokračovala spolupráce na základě dříve uzavřených a dohodnutých smluv a jednání s jednotlivými partnery v regionu:

- Českou inspekci životního prostředí
- Odborovým svazem ve stavebnictví a energetiky
- Stavebními úřady (dokumentace staveb, kolaudační řízení)
- Živnostenskými úřady (ověřování oprávnění k činnostem)
- TIČR Praha, pobočka Hradec Králové
- odbory životního prostředí (kolaudační řízení)
- Krajskou hygienickou stanicí Královéhradeckého kraje

V oblasti PVP probíhala rozšířená setkání s řediteli ÚP a s vedoucími kontrolních pracovišť na jednotlivých ÚP se zaměřením na poskytování informací v oblasti kontroly PVP. Dále účast na jednotlivých poradních sborech na jednotlivých ÚP v obou krajích.

Závěr

Kontrolní činnost Oblastního inspektorátu práce probíhala v roce 2012 dle naplánovaného programu kontrolních akcí na daný rok v "Programu činnosti OIP na rok 2012". Beze zbytku byly naplněny všechny požadavky vyplývající ze zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce a všechny požadavky ze strany Státního úřadu inspekce práce, a to ve všech oblastech činnosti inspektorátu.

Jak vyplývá ze statistických údajů uvedených v jednotlivých kapitolách této zprávy, došlo v roce 2012 k nárůstu počtu kontrol vyplývajících pro OIP z úkolů daných zákonem 251/2005 Sb. Jednalo se především o mimořádné a společné kontroly a kontroly NLG.

Zvýšil se jak počet, tak i výše uložených pokut. Pozitivní pro jejich evidenci bylo vytvoření nové verze evidence správního řízení, která je neustále upravována pro potřeby právního

oddělení a pro zjednodušení vedení této agendy... je podrobnější a umožňuje vkládat data tam, kde vznikají - na právním útvaru.

Rovněž stojí za zmínku budování inovovaného informačního systému, kdy hlavním cílem projektu je vytvoření centrálního „Registru elektronizace úkonů inspekce práce“.

REUIP by měl v budoucnu usnadnit práci inspektorům v terénu, protože administrativní činnost spojenou s kontrolou budou moci vykonávat na místě za pomoci mobilního přístupu. V důsledku této elektronizace se omezí oběh papírových dokumentů.

Pro rok 2013 byl rovněž vytvořen „Program činnosti Oblastního inspektorátu práce“, na jehož základě budou plněny nejen úkoly vyplývající z naplňování požadavků zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce. Snahou inspektorátu bude přispívat k řešení problémů v pracovních vztazích a podmínkách vč. bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.